

Comerç El model tradicional

COMIATS I DUBTES

1. Juguines Monforte ja ha tancat. PERE TORDERA 2. La Cereria Subirà ha negociat la seva continuïtat. JORDI PIZARRO 3. El Colmado Quílez veu amenaçat el seu futur. IVAN GIMÉNEZ 4 I 5. La pastisseria La Colmena, a la corda fluixa. P. TORDERA

Les botigues amb més anys

La llei d'arrendaments urbans, que a partir del 2015 farà desaparèixer molts lloguers antics, amenaça la continuïtat dels establiments emblemàtics de Barcelona

Reportatge

MARIA ORTEGA
BARCELONA

“Com és que tanqueu?”, preguntaven encara aquesta setmana alguns dels clients de Juguines Monforte, a la plaça Sant Josep Oriol de Barcelona. Picaven a la porta –ja tancada–, examinaven amb ressentiment uns mostradors que ja han quedat buits i demanaven explicacions a l'encarregada, Mercè Morral, que, després de 40 anys de dedicació al negoci, encara no ha paït el cop d'haver d'abaixar la persiana de manera definitiva. Aquests dies mirava amb nostàlgia com alguns operaris acabaven de desmuntar vidres i carregar caixes. La botiga, després de 173 anys d'història al centre de Barcelona, ja ha dit adéu. Aquesta campanya de Nadal ha estat l'última en què

s'ha atès una clientela que hi anava, sobretot, a trobar els jocs més tradicionals. El 5 de gener, com recorda Morral, a “la botiga no s'hi cabia”. Fet l'anunci del tancament d'aquest històric establiment de juguines, que inicialment es dedicava als billars, molta gent hi va voler anar a comprar-hi alguna cosa. Quasi a tall de record. “Hem venut fins i tot dòminos sense alguna fitxa, i els col·leccionistes s'han endut fins a l'últim moble, no ens ha quedat res”, explicava l'encarregada, que és la jove de la quarta generació de la família Monforte que s'ha dedicat a la venda de juguines. Ara l'actualització del lloguer, arran de la fi de la pròrroga –de 20 anys– de la llei d'arrendaments urbans (LAU) de l'any 1994, deixa a la corda fluixa moltes botigues històriques de la ciutat, algunes de centenàries.

En el cas de Monforte, la fi de la protecció del lloguer –que, òbviament, ha donat ales a molts propietaris que estan cobrant un lloguer molt per sota del preu de mercat– suposa, tenint en compte la centrada ubicació de la botiga i la seva mida, que es multipliqui pràcticament per deu la renda que pagaven,

Adéu Juguines Monforte ha abaixat la persiana després de 173 anys

Situació Al centre ja han tancat establiments històrics com la llibreria Canuda

que se situaria ara en 6.000 euros. Un preu que deixa sense opcions els actuals llogaters. “Què hem de renegociar? Que ens ho rebaixin fins als 3.000? Però si ja tenen qui els pagarà el doble!”, explica amb resignació Morral, que lamenta que la regidora de Ciutat Vella, Mercè Homs, no hagi passat aquests dies tristos a interessar-se per la botiga. A ella li toca afrontar aquesta nova situació quan és a només un any de jubilar-se.

El dia 15 deixen el local. Es reconvertirà en una xocolateria, que promet una intensa competència

amb les moltes que ja hi ha a la zona. En aquest cas, però, la història ha acabat de manera diferent que en la majoria de casos de botigues històriques que s'han vist condemnades a tancar. Normalment, aquests adéus han donat pas a botigues de grans cadenes comercials. És el cas de la llibreria Canuda, que es reconvertirà en un Mango. O del Palaciu del Juguete, que cedirà la seva centrada ubicació a una botiga de sabates de la firma Geox.

La llista de les botigues de tota la vida –i més– que ja han tirat la tovallola és llarga. I, segons un estudi de

Radiografia

Morts anunciades i establiments salvats pels pèls

● La més antiga, salvada

Fer el rànquing de les botigues més antigues de Barcelona és un repte difícil, perquè depèn dels criteris que es valorin. En tot cas, la Cereria Subirà, que data del 1761, consta com la més antiga. Tot i haver-se vist amenaçada per la Lau, no tanca perquè el local és de titularitat municipal i ha negociat un lloguer.

● Dos adéus

La Xocolateria Fargas i la Filatèlia Monge, a Portaferriça, en canvi, tanquen el 2014. Està previst que hi obrin unes galeries comercials.

● Situació complicada

El Colmado Quílez, a la rambla Catalunya, no té garantit el futur. Els seus responsables afronten una forta pujada del lloguer.

d'història, a la corda fluixa

l'escola de negocis Esade, el 35,3% dels comerços de Barcelona estan afectats per la reforma de la llei d'arrendament urbà, cosa que pot comportar que el gener del 2015 perdin el contracte de lloguer si no el renegocien abans. Els districtes més afectats són Sant Andreu, Sant Martí i Nou Barris.

"Som memòria de la ciutat"

"Al final totes les ciutats seran iguals, amb les mateixes botigues. Nosaltres som part de la memòria del paisatge de la ciutat, som espais que la gent recorda i valora", explica Josep Maria Roig, de la pastisseria La Colmena, que també viu dependent del compte enrere fins a finals d'any per trobar una solució que li garanteixi la continuïtat a la plaça de l'Àngel. Ara el seu fill és qui s'encarrega de fer els caramels, totalment artesanals, que són un dels trets identitaris més clars d'aquest establiment, que té una història que arrenca al segle XIX i que llueix a l'entrada una de les plaques amb què, l'any 1993, l'Ajuntament de Barcelona va reconèixer algunes botigues centenàries.

Ara s'enfronten a una amenaça de lloguer de 9.000 euros, cosa que suposa una multiplicació per nou de la renda actual, i saben, a més, que ja hi ha un restaurant interessat a assumir aquest preu. Per això tenen clar que el que faran és "lluitar".

Roig és, a més, secretari de l'associació Establiments Emblemàtics i un ferm defensor de la necessitat d'establir un nivell de protecció per a aquestes botigues que vagi més enllà del que és purament l'estructura. L'associació compta ara amb 50 socis –34 dels quals afectats per la LAU–, que surten, de fet, del primer recull de botigues emblemàtiques que va fer l'Ajuntament, que després va allargar aquesta llista.

L'associació ha presentat al consistori un informe sobre mesures de protecció del comerç històric en què es compara, per exemple, la situació de Barcelona amb la d'altres ciutats, com París i Roma, on, apunten, sí que s'ha trobat una solució per fer viable la continuïtat d'aquest tipus de botigues. A París, remarquen, hi ha uns 125 establiments classificats com a monuments històrics. Demanen que Bar-

Clam
Les botigues amb un valor destacat demanen protecció a l'Ajuntament

Argument
Aquests establiments diuen que formen part de la identitat de la ciutat

celona implantí un model en aquesta línia i que s'estableixi una protecció que garanteixi que els establiments amb més història no es venguin abocats a tancar un darrer l'altre, però Roig denuncia que es troben amb l'opacitat del regidor de Comerç, que defensa, diuen, que el comerç s'ha d'autoregular.

Des de la Confederació del Comerç de Catalunya, el secretari general de l'entitat, Miquel Àngel Fraile, apunta que el dels canvis de lloguer és un tema anunciat des de fa vint anys, que no ha pogut agafar a ningú per sorpresa, tot i que, apunta, la conjuntura actual ha afavorit les negociacions.

Fraile defensa que en zones amb molta pressió comercial és complicat que els comerços antics puguin assumir un lloguer a preu de mercat, una situació que titlla, en certa manera, d'"injusta", perquè aquestes botigues han fet molt per contribuir a donar valor a la zona, però remarca que, al mateix temps, els propietaris fa anys que no poden cobrar el preu normal. La solució, té clar, és difícil, però passa per fixar criteris clars que permetin establir certa protecció per "no matar la diversitat". L'Ajuntament, al seu torn, entén que no pot intervenir en negociacions entre dos privats, però prepara un pla de protecció per a botigues emblemàtiques. El temps els va en contra. —

L'Ajuntament busca com protegir 120 negocis emblemàtics

Amb l'amenaça de la fi dels lloguers de renda antiga sobre moltes botigues emblemàtiques, l'Ajuntament de Barcelona prepara un pla de protecció del comerç històric, que per a molts dels afectats fa tard, però que tenen com a última esperança. Des del consistori remarquen, però, que no poden intercedir en una negociació –pel preu del lloguer– entre dos privats. Al juliol ja es va aprovar amb el vot a favor de tots els grups una proposició d'Unitat per Barcelona - ERC per revisar l'ordenança sobre protecció de patrimoni i evitar que l'eliminació de rendes antigues sacsegi el comerç tradicional i emblemàtic i en aquesta línia es treballa ara. L'Ajuntament ha encarregat un estudi per determinar quins són els comerços emblemàtics de la ciutat, que ha xifrat en 120 després de determinar com a variables que cal tenir en compte la història de la botiga, l'antiguitat, la notorietat, el producte i l'arquitectura de l'establiment. De comerços destacats –tenint en compte algun d'aquests criteris– n'hi hauria uns 300.

BARCELONA

Pas per protegir el comerç històric

L'Ajuntament suspèn durant un any qualsevol transformació en 389 establiments emblemàtics

Blindatge durant un any. Per fer front al degoteig de tancaments de botigues emblemàtiques, l'Ajuntament de Barcelona ha suspès durant un any les llicències d'obres i activitat en 389 espais destacats.

MARIA ORTEGA

BARCELONA. Barcelona guanya temps amb l'objectiu de buscar maneres de protegir el seu comerç emblemàtic. Ja a contrarellotge. Vist que la situació actual del mercat i, sobretot, la fi de la moratòria de la llei d'arrendaments urbans –que a finals d'any acabarà amb els lloguers de renda antiga– estan sacsejant de manera demolidora les botigues centenàries de la ciutat, l'Ajuntament ha pres una mesura de força: congelar les transformacions o actuacions urbanístiques sobre els 389 establiments que, en un primer moment, s'han distingit com a emblemàtics.

El consistori avança, així, en l'anunciada suspensió de llicències, tant les d'obres com les d'activitat –només es permetran tasques de manteniment– per frenar que qualsevol actuació pugui danyar aquestes botigues. Si més no, fins al març de l'any que ve, quan es preveu que ja es disposarà d'una solució de més llarg abast: un nou règim jurídic de protecció. El més viable, com ha remarcat l'alcalde de la ciutat, Xavier Trias, és establir uns barems que salvin les estructures dels comerços destacats, tot i que també s'estudiarà si, d'alguna manera, se'n pot protegir l'activitat.

El primer pas, després de l'anunci el mes passat del pla de protecció de comerços emblemàtics, va ser ahir la publicació en el *Butlletí Oficial de la Província de Barcelona* (BOPB) de la llista dels 389 establiments que queden protegits per aquesta suspensió de llicències. La majoria als districtes de Ciutat Vella i l'Eixample. El secretari de l'associació d'establiments emblemàtics, Josep Maria Roig, ho definia ahir com una protecció feta "a l'engròs", com una mena de "café per a tothom", i remarcava que la feina que caldrà fer a partir d'ara és fixar uns criteris clars per determinar quins comerços han fet mèrits per ser inclosos entre els protegits, i de quina manera es fa efectiva aquesta protecció.

El repte, assegura Roig, és trobar solucions per garantir la continuïtat no només dels espais, sinó també de les activitats. "Que es mantinguin només la façana i els mobles no té cap sentit", explica. Aquesta serà una de les seves principals demandes en la comissió tècnica de comerços emblemàtics i singulars, que està previst que es constitueixi ara, i que sigui l'encarregada de classificar els establiments, definir-ne el grau de protecció i el-

BLINDATGE

No es faran canvis, durant un any, en espais com el Colmado Quílez (01) i la pastisseria La Colmena (02). IVAN GIMÉNEZ / PERE TORDERA

Recel
Els comerços
qüestionen
que la llista
d'emblemàtics
s'hagi fet
"a l'engròs"

borar, *de facto*, el Pla de Protecció de Comerços Emblemàtics.

Un pla que, quan va ser anunciat el mes passat, els grups de l'oposició van lamentar que arribés tan tard, amb la fi dels lloguers de renda antiga amenaçant ja de tan a prop aquests comerços. Alguns, com la llibreria Canuda o la botiga de joguines Monforte, ja s'han vist abocats al tancament.

L'assentament cremat no es desallotjarà

Des que el 19 de febrer el gran assentament del carrer Alaba va patir un incendi que les 13 famílies que viuen en aquest solar del 22@ estan amb l'ai al cor per un possible desallotjament. Just uns dies després que es carbonitzessin dues autocaravanes, els bombers van inspeccionar la zona per determinar si hi havia algun risc per als habitants de l'espai. Finalment, però, no s'ha previst cap desallotjament per motius de seguretat, com van confirmar ahir fonts municipals. Ahir, de fet, l'alcalde Xavier Trias es va reunir amb representants de les famílies per abordar la nova situació.

La idea de la suspensió de llicències com a mesura de força per evitar que continuïn succeint-se els adéus la va formular el grup d'Unitat per Barcelona, en forma de prec a l'alcalde, i Trias la va acceptar matissant que qualsevol actuació que capitaneï el consistori en aquesta negociació entre privats –pels preus dels lloguers– s'haurà d'adaptar a la legalitat.

Pla polèmic i, ara, condicionat

L'anunci de la suspensió de llicències condiona el projecte de convertir en una galeria comercial l'edifici on ara hi ha dues de les botigues clarament identificades com a emblemàtiques: la xocolateria Fargas i la filatèlia Monge. Aquests dos establiments ja tenen coll avall que tancaran quan acabi l'any, engolits per la situació. De fet, CiU i PP van sumar forces en el ple de gener –el mateix en què Trias anunciava que el seu equip estava ultimant una mesura de govern per salvar els comerços històrics– per tirar endavant la tramitació que permet aquest projecte, amb la condició que es conservi el mobiliari noble patrimonial d'aquests espais. Durant un any, però, i com a conseqüència del nou anunci de suspensió de llicències, no es podrà actuar en aquestes botigues, que ahir no veien cap canvi en el seu futur. Tancaran. —

Espais protegits

De la cereria Subirà al colmado Quílez i el bar Zurich

Colmados

El colmado Quílez, que fa només uns dies es convertia en notícia pel possible tancament, és un dels comerços inclosos a la llista de 389 espais protegits. Hi ha també els colmados La Sierra, Múrria, Cerdà i Betlem.

Bars i restaurants

El bar Marsella, salvat de desaparèixer després que l'Ajuntament comprés l'edifici sencer, s'inclou a la llista. També el Pastis, el Glaciari, el London i el Zurich. A la llista hi ha restaurants com el 7 Portes i El Sortidor.

Granges i pastisseries

S'inclouen a la llista des de la granja Dulcinea del carrer Petritxol fins a la històrica Viader, situada al carrer Xuclà. També es protegeixen granges com La Catalana i la Vendrell. I pastisseries com la Colmena i Mauri.

Hotels

Els hotels ocupen també un lloc destacat dins de la llista d'espais emblemàtics. Hi ha des de l'Hotel España, al carrer Sant Pau, fins a l'antic Hotel Ritz, a la Gran Via, l'Oriente, a la Rambla, i el Regina, al carrer Bergara.

Farmàcies

Les farmàcies són, però, les grans protagonistes del conjunt d'espais protegits. N'hi ha una trentena, entre les quals la Cases, a la plaça de la Llana i originària Madroñal, al carrer Borrell.

Botigues

Entre les botigues que es destaquen hi ha des de la cereria Subirà, de la qual el consistori ja ha garantit la continuïtat, fins a El Rei de la Màgia, Vinçon, Servei Estació, la joieria Bagués, Unió Suïza i El Ingenio.

Sales i teatres

També es protegeixen espais culturals diversos. És el cas de les antigues sales Apolo i El Molino, totes dues situades a l'avinguda Paral·lel. La llista d'espais emblemàtics també inclou teatres més clàssics, com el Romea i el Tivoli.

vida&artes

sociedad

El Vaticano pide paciencia para acometer reformas

Tesoros urbanos de anteayer

El cierre de comercios emblemáticos aviva el debate sobre cómo defender el patrimonio más reciente ● Se protegen edificios, pero no farolas

ANATXU ZABALBEASCOA

¿Qué tienen en común las entradas al metro de París de Hector Guimard, las cabinas telefónicas de Reino Unido y las farolas-banco del paseo de Gracia barcelonés erróneamente atribuidas a Gaudí? Todas causaron estupor y todas han terminado convertidas en iconos de su ciudad. Así, la oposición que provocaron cuando comenzaron a instalarse, a principios del siglo XX, se ha transformado hoy en una protección que vela por su conservación.

Se cuentan por millones los turistas que cada año se retratan en uno de los 32 bancos-farola que quedan. El legendario “Falqués, te colgaremos de tu propia farola” evoca el rechazo que, en 1906, sufrió su autor, el arquitecto municipal Pere Falqués i Urpi, pero actualmente los bancos están protegidos y, además de alumbrar y ofrecer asiento, recuerdan al visitante que el modernismo barcelonés se extiende más allá de Gaudí. La historia de este elemento urbano (incluida su interpretación de 1974 en forma de farola-jardinera) es un ejemplo de convivencia entre el patrimonio arquitectónico y la evolución de la ciudad. Pero no siempre sucede así. La chocolatería Fargas, que abrió en 1827, deberá cerrar a final de año cuando concluya su contrato de alquiler y los propietarios del edificio donde está ubicada lo transformen en un centro comercial. El alcalde, Xavier Trias, se comprometió hace unos días a proteger los comercios singulares, pero lo hizo tras aprobar ese centro comercial. Curiosamente, los menos conservadores, PSC, IC y ERC, se opusieron al proyecto. También cerrarán otras tiendas singulares como la pastelería La Colmena o el colmado de Quílez.

La primera cabina telefónica británica, diseñada por sir Giles Gilbert Scott en 1924, no era roja. Se pintó para hacerla más visible. Y fue alterándose con el paso del tiempo hasta que se percataron de que apenas quedaban “originales” de ese elemento aparentemente insignificante y, sin embargo, emblemático. Hoy, hay “primeras” cabinas en la Royal Academy de Londres o en el MIT (Massachusetts Institute of Technology) de Boston. Pero para cuando surgió la norma que las protege, buena parte había desaparecido camino de las casas de subasta. Algo similar sucedió en París. De

las 141 entradas de metro Art Nouveau ideadas por Guimard apenas quedan 86, incluida la de la colección del MoMA y descontada la de Châtelet, una réplica erigida en el año 2000 que conduce a preguntarse: ¿qué nos lleva a destrozar lo original y a tratar de resucitarlo luego como pastiche?

La ambigüedad a la hora de establecer el grado de protección que tienen estos elementos facilita su deterioro. Se protegen edificios y jardines, pero no farolas: las partes preservadas dependen del todo de quien pertenecen. Y son muy pocos los inmuebles íntegramente indultados. Sin embargo, incluso quienes no atienden a razones culturales harían bien en prestar atención a las económicas. Una cabina puede parecer poco, pero ¿qué visitan los turistas cuando ya han estado en la Giralda o en la catedral de Santiago?

El patrimonio urbano pequeño contribuye más que el monumental a la riqueza de las calles. Se conserva en sociedades con conciencia patrimonial, como la italiana, en ciudades con escasos bienes urbanos —como las norteamericanas— o con pocas posibilidades de renovación, como las portuguesas o las checas. Y su conservación habla de civilización. “La presencia de tiempos diferentes en la ciudad da un significado más profundo y rico al espacio urbano”, argumenta el arquitecto Manolo Gallego, autor de rehabilitaciones como la del Museo

Los bancos-farola de Falqués, antaño denostados, son hoy un icono barcelonés

Las rejas, los letreros o los buzones también tienen gran interés turístico

de Bellas Artes de A Coruña. Además de cuidar lo que merece cuidado, no se trata de atraer al turismo con gestos monumentales sino de intentar que vuelva. Una ciudad construida a capas es como un buen libro, o una buena película: permite relecturas, se deja ver de nuevo.

Más allá de una normativa interpretable, la protección del pa-

trimonio histórico es un terreno pantanoso porque cada Ayuntamiento tiene su catálogo de Bienes de Interés Cultural (BIC) y además —y ahí está la clave— aplica su propio criterio —variable— para alterarlo. Así, los catálogos establecen diversos niveles de protección (integral, parcial, ambiental...) y buena parte de los elementos icónicos (farolas, rejas, letreros, pavimentos o quioscos) se escurre entre esas interpretaciones. En ese magma, los elementos aislados pueden quedar desprotegidos. Pensemos en los buzones amarillos de fundición: ¿cuántos ha visto desaparecer en su barrio? ¿Sería posible encontrar una cabina como la que encerró a José Luis López Vázquez en la película homónima que dirigió Antonio Mercero en 1972? Con una protección fragmentaria y arbitraria, ¿cómo hacer compatible memoria urbana, cuidado del patrimonio y vida en los edificios céntricos?

El arquitecto Carlos Lamela, que firmó la T4 de Barajas y ahora trabaja en el diseño del complejo Canalejas —la reconversión de varios edificios históricos en un centro comercial con hotel junto a la Puerta del Sol de Madrid—, considera que no es posible proteger un patrimonio al que no se da uso: “O somos suficientemente flexibles para permitir que la protección no sea una barrera insalvable, o muchos edificios morirán”, esgrime. Aunque su proyecto hará desaparecer gran número de vidrieras, rejas, puertas y cornisas, considera que es el uso lo que protege a los inmuebles y argumenta que si la mezquita de Córdoba no hubiese sido transformada en catedral cristiana, hoy no existiría.

Sin embargo, el arquitecto Alberto Tellería, especialista en historia, defiende que el 99% de los edificios antiguos sigue en uso sin necesidad de destruir sus valores patrimoniales. “La necesidad de reformar no obedece habitualmente a la obsolescencia de los inmuebles sino a criterios especulativos”, opina. Y pone como ejemplo, precisamente, a ese futuro complejo Canalejas en el corazón de Madrid. Explica que tras la mudanza al extrarradio de las sedes bancarias que ocupaban esos edificios “tocaba recoger las plusvalías generadas por la revalorización de los solares del centro urbano”. Y que “ya antes de que estallase la burbuja inmobiliaria el

Comercios emblemáticos de Barcelona, como la pastelería La Colmena, van a cerrar. / CONSUELO BAUTISTA

banco de Santander negoció la venta de la manzana partiendo de un plan mucho más proteccionista que el actual [realizado por Rafael de la Hoz]”. Sin embargo, cuando esa operación se truncó, “como el banco no quería renunciar al valor que había asignado al conjunto, removió Roma con Santiago para que le permitiesen remodelar la manzana, añadiendo plantas y destruyendo el interior”. Hace un año, el Santander vendió ese patrimonio por 215 millones de euros al grupo Villar Mir. Obtuvo una plusvalía de 85 millones de euros pero sacrificó una colección irrepetible de vidrieras, mostradores, columnas, puertas y rejas.

Aunque es probable que un nuevo centro comercial revitalice un barrio, destruir el patrimonio a golpe de cambios de catalogación desprestigia una ciudad, su arquitectura y al Ayuntamiento que lo permite. Fue el consistorio madrileño el que cambió la protección del interior de esos edificios al considerar “destrozado por los cambios de uso” lo que Tellería califica de “tesoro urba-

no”. Una interpretación tan dispar deja claro que en el debate sobre cómo aunar protección de patrimonio y nueva vida en los edificios antiguos por encima del cuidado patrimonial parecen imperar los criterios económicos. ¿Cómo mantenerlos a raya? ¿Cómo hacer que el largo plazo de las ciudades resista al cortoplacismo de tantos ayuntamientos endeudados?

El arquitecto Enrique Bardají, que realizó el Plan Especial de Protección y Rehabilitación de Santiago de Compostela y actualmente dirige el equipo que revisa el catálogo de Madrid, explica que los últimos 30 años de protección histórico-arquitectónica han estado condicionados por el rechazo radical a las políticas de demolición indiscriminada que se practicaron después de la Segunda Guerra Mundial en toda Europa. Frente al mantenimiento de todo aquello que tiene “suficiente antigüedad”, él propone valorar la relación entre edificio y ciudad para introducir mejoras en los inmuebles de los cascos históricos. Así, Bardají aboga por inyectar mayor laxitud. Sin embargo, hechos como que en algunos catálogos de Bienes de Interés Cultural las construcciones desnudas precursoras de la modernidad se juzguen como poco valiosas, ilus-

sociedad

Ehrlich defiende el derecho de acceder al aborto

cultura

Los pinceles para siempre de Pablo Picasso

deportes

Las polémicas ausencias de Bale en el Madrid

Catalogar o destruir el patrimonio

A. Z.

El catálogo de elementos protegidos es parte del Plan General de Ordenación Urbana. Lo actualizan los Ayuntamientos —convocando concursos periódicos— y lo supervisan las autonomías. Los niveles de protección varían entre el máximo —nivel I de protección íntegra— y el mínimo —nivel tres de protección ambiental—, que obliga a mantener el volumen que ocupa un edificio, pero no a conservar la fachada. En medio quedan las protecciones volumétricas, parciales o de valores determinados.

Cualquier ciudadano puede pedir la protección para un inmueble o parte de este, “pero la experiencia que tenemos es que no sirve de nada”, indican en la asociación Madrid, Ciudadanía y Patrimonio, donde solo han conseguido conservar un antiguo frontón, el Beti Jai, mientras que para proteger obras como el teatro Albéniz o las Vistillas de Madrid tuvieron que recurrir al Tribunal Supremo, que evitó su destrucción. Dice Vicente Patón, que dirige esa asociación: “Asistimos a una hipertrofia y abducción del poder político sobre la autoridad de los técnicos de la Administración, cada vez más relegados y sustituidos en sus niveles altos por asesores, o peones del partido gobernante, a veces sin el menor conocimiento de su tema”.

tran la desprotección de la arquitectura moderna que ha permitido la desaparición, en 1999, de una obra tan relevante como la *Pagoda* que Miguel Fisac construyó en Madrid en 1965. “Aquí se plantearon 100 años de antigüedad mínima como regla y todos los inmuebles del reinado de Alfonso XIII o de la modernidad quedaron desprotegidos”, explica Tellería.

La norma para controlar el patrimonio —los catálogos— corre el doble riesgo de burocratizar los procesos de saneamiento y de convertirse en coladero. ¿Cómo? Permitiendo a la vez una interpretación muy estricta que lleva a paralizar la reforma de comercios —y a cerrarlos durante meses— por haber sustituido una pequeña pieza de fachada en una zona de protección ambiental —la más leve— y, a su vez, amparando operaciones que eliminan un reguero de elementos urbanos con una lectura mucho más laxa del mismo manual. Esa interpretación arbitraria desemboca con frecuencia en un limbo legal donde, salvo los monumentos de primera fila, todo puede alterarse. Semejante desprotección contrasta con legislaciones como la neoyorquina, por ejemplo, donde puede protegerse un edificio cuando se cumplen 30 años de su construcción.

Cuando Bardají defiende que los edificios del pasado deben poderse modificar argumenta que en la mayoría de las casas debe prevalecer habitabilidad sobre protección. La Pedrera de Gaudí sigue siendo un edificio de viviendas. Y el obrador de la pastelería Fargas sigue cocinando chocolate. “Casi cualquier uso puede ser

Bajardí cree que “casi cualquier uso es compatible con proteger el inmueble”

Lamela: “Que los edificios se queden sin uso significará la muerte de la ciudad”

compatible con la protección de un inmueble”, explica. Tellería le da la razón: “Que un edificio se proteja no quiere decir que no se pueda intervenir en él, sino que se establecen cautelas para asegurar actuaciones que no mermen sus valores histórico-artísticos”, explica al tiempo que recuerda que el valor económico de un edificio pertenece a su propietario,

pero los valores culturales a toda la sociedad.

Por eso este arquitecto compara la operación Canalejas a construir un rascacielos en el centro de la catedral de Burgos y decir que no queda afectada la fachada —lo único ahora protegido— porque no se toca. “No se trata de impedir cualquier intervención, solo aquellas que no sean respetuosas con los valores del edificio”, insiste. Y explica que ningún inmueble —ni antiguo ni moderno— admite un uso contradictorio con aquel para el que fue diseñado, “aunque los intereses económicos de los propietarios vayan en esa dirección”.

Carlos Lamela, por su parte, opina que transformar completamente los interiores “no es ni bueno ni malo, simplemente es ley de vida para adaptarse al paso del tiempo”. Sin embargo, declara estar “proponiendo la recuperación de un mayor número de elementos de los antiguos bancos que formaban el complejo Canalejas”. Así, habla de un rescate *sui generis* —y en cierto modo acultural— cuando cita la selección de elementos a recuperar “para elevarlos”. ¿Da lo mismo dónde se pongan las rejas y las puertas restauradas? “Que los edificios se queden sin uso y continúen deteriorándose significará la muerte

de la ciudad”, insiste antes de opinar que en España la sociedad nunca ha valorado el interés decorativo de determinados locales comerciales como sucede en otros países europeos. “A medida que nuestro nivel cultural vaya aumentando, iremos valorando aspectos que hoy descuidamos”, zanja.

En las Ramblas de Barcelona, una antigua sastrería vende hoy porcelana de Lladró. En París, la joyería Aleixandre se convirtió en un MacDonald’s conservando buena parte de su decoración. Y el Musée Carnavalet de historia de la ciudad conserva la decoración completa (fachada incluida) de algunas tiendas antiguas. Sin embargo, ¿qué valor tiene preservar comercios y cambiarles el uso? El concejal de Comercio del Ayuntamiento de Barcelona, Raimond Blasi, abordó, por primera vez esta semana, la posibilidad de preservar actividades como bien cultural en medio del debate sobre el futuro de la chocolatería Fargas. En Sevilla, la relojería El Cronómetro ha superado crisis y cambios generacionales sin alterar su fachada. Lo mismo que ha hecho el bar Manteca de Cádiz, la centenaria farmacia Rodríguez Maimón de Logroño o el café Iruña de Bilbao, pero son excepciones.

Tellería considera que en España arrastramos el complejo de ser un país atrasado: “Eso hace que nos entusiasmemos por cualquier novedad que nos haga sentirnos *modernos*, despreciando elementos del pasado por valiosos que sean”. Tenemos, además, un problema con el mantenimiento: “Aquí las cosas se degradan porque no se cuidan y se dejan decaer hasta que requieren una renovación completa”, explica. Y no le falta razón. Piensen en los aparatos de aire acondicionado colgados en las fachadas o en edificios recién construidos en los que se renuevan rejas y ventanas sin respeto por el diseño original. A esa falta de decoro atribuye Tellería que algunos locales antiguos presenten una mezcolanza desconcertante, fruto de continuas reformas descontroladas.

Sin una educación que induzca a cuidar los bienes colectivos y con leyes interpretables por los ayuntamientos de acuerdo con sus prioridades es difícil que el patrimonio no siga desapareciendo o generando controversia. Sin embargo, la falta de cuidado con los bienes de interés cultural no solo supone una pérdida económica y patrimonial, también permite intuir qué ocurrirá con nuestras obras cuando ya no podamos cuidarlas.

el context

QUAN L'ART ÉS UN NEGOCI

BOTIGUES D'IMPORTACIÓ

➤ A aquestes altures del segle XXI ja ningú dubta que el disc musical de vinil sobreviurà al disc compacte que havia de ser el futur i que en canvi aquí el tenim, tan jove i decrepít. El vinil, però, té alguna cosa de moda retrofuturista, ja que en realitat gairebé tota la música és avui dia al núvol. Es pot comprar, amb el telèfon si es vol, i escoltar-la a l'instant. Però el cine és una altra cosa. D'entrada hi ha aquella raresa que el món va ser dividit en àrees comercials incompatibles entre si. Les pel·lícules dels EUA no poden ser reproduïdes a Europa, i viceversa. Això va donar peu a l'aparició d'una variant molt singular de botigues de venda de pel·lícules. Ofereixen material d'importació, aquells títols impossibles de trobar aquí per capritxos desconcertants de les empreses distribuïdores. També aquelles botigues estan amenaçades de tancament. Sovint els que les visiten miren només als estants idees per piratejar.

més directes, uns 2.500, segons les fitxes obertes. És un símbol de la transformació de Barcelona en no se sap encara molt bé què. El comerç destinat al turisme batega vibrant. Les botigues per als barcelonins mostren massa sovint símptomes preocupants. De vegades el neguit per aquesta tendència es manifesta de maneres espontànies i inesperades. Els missatges que els clients de Séptimo Arte penen a les parets en són bona mostra.

L'agost del 2013, EL PERIÓDICO ja va dedicar una doble pàgina a aquell fenomen dels videoclubs que resistien oberts. Dels quatre casos que s'hi examinaven, dos han caigut. Un és Séptimo Arte. L'altre, la Papaya Verde, prop de la Via Laietana, que ha estat víctima d'un increment del lloguer de l'espai d'importació per a un negoci d'aquestes característiques, en què s'acostuma a cobrar en monedes.

Des d'aleshores també han tancat cines. Se suposa que el gust dels barcelonins pel bon cine no ha minvat. La pregunta sense resposta és on troben aquella extraordinària pel·lícula que tant els va emocionar i que, per culpa de les rareses d'un mercat com aquest, de sobte ha quedat descatalogada i potser només està disponible a l'altre costat de l'Atlàntic, amb un sistema de reproducció incompatible amb el de la major part d'Europa. De veritat, ja no se sap de quin material estan fets els somnis. ≡

► La botiga de queviures Quilez, un dels establiments blindats durant un any el lloguer del qual, per llei, s'ha de renegociar per tenir continuïtat.

Amos de botigues emblemàtiques s'alien contra el pla de protecció

► Els propietaris accepten blindar els elements valuosos, però no l'activitat

PATRICIA CASTÁN
BARCELONA

Les històries amb dos protagonistes solen tenir dues versions que de vegades són diametralment oposades. És el cas dels anomenats comerços emblemàtics de Barcelona, part dels quals estan amenaçats pel final de la llei d'arrendaments urbans (LAU). El SOS llançat durant l'últim any pels arrendataris que no podrien assumir un augment de lloguers va donar pas a un blindatge municipal consistent en una suspensió de llicències per evitar canvis en les botigues més històriques o singulars de la ciutat i en la seva activitat. Però els propietaris dels immobles, que es queixen d'aparèixer com «els dolents de la pel·lícula», han aixecat ara la seva veu, constituint l'Associació de Propietaris de Locals de Barcelona i recorrent la mesura de l'ajuntament. Accepten la protecció dels elements i béns materials per la seva vàlua, però no de la seva activitat, al considerar que s'arribaria a blindar negocis inviables –cosa que en dificultaria el traspàs o venda–, fora que sigui l'Administració qui s'avingui a subvencionar-los.

Són molts els propietaris de lo-

► Recorren la mesura municipal i exigeixen ser part de la taula tècnica negociadora

cals comercials que estan presentant al·legacions contra la mesura. Però al marge d'iniciatives individuals, volen sumar forces de cara a una altra reivindicació que sembla justificada: formar part de la comissió tècnica que decidirà quins filtres s'han d'aplicar per determinar quins dels 389 establiments preseleccionats per l'ajuntament passaran a integrar el pla de protecció definitiu, i quines seran les noves regles del joc.

«No és normal que es creï una taula tècnica en què figurin tots (representants municipals d'Urbanisme,

Paisatge Urbà, Comerç, districtes de Ciutat Vella i l'Eixample, Barcelona Activa, l'Associació d'Establiments Emblemàtics –integrada per titulars de negoci, però no propietaris–, la Fundació Barcelona Comerç –en el mateix cas–, el Consell de Gremis i Pimec) menys els propietaris, que són part essencial del debat», argumenta a aquest diari Àlex Mestre, que és el president de la nova entitat i veu de la família propietària del popular Colmado Quilez. El seu lloguer, molt per sota de mercat, s'ha de renegociar ben aviat, tal com estableix la LAU.

La generalització és difícil. L'especulació i l'èxit turístic del centre de la ciutat deixa en una situació fràgil algunes botigues carismàtiques que no poden assumir una actualització de rendes al nivell d'aquella zona. És la crueltat de la llei de l'oferta, la de-

manda i la viabilitat. Els propietaris insisteixen que «es donen molts casos de rendes realment exigües en què els llogaters no han volgut negociar en el transcurs dels 20 anys de termini que donava la LAU i també s'han resistit a l'actualització bàsica que suposava una pròrroga de cinc anys», explica Iñigo Segura, propietari de la ferreteria Villà. Asseguren que hi ha situacions en què els ingressos per lloguers no generen amb prou feines ni beneficis. I també expliquen que entre la llista de protegits es donen situacions com la d'algun lloguer a sis euros per metre quadrat i mes en plena rambla de Catalunya, quan a la zona se'n paguen gairebé 80 de mitjana i fins a 135 en alguns casos recents.

L'associació està reunint afectats (propietarislocalsbcn@gmail.com), però ja en suma una vintena pel boca a boca, entre els quals també hi ha establiments com per exemple Vinçon, Bolívar i La Mallorquina. El propietari d'aquest últim comerç, Gabriel Jené, assenyala que són molts els que –com ell– no tenen intenció de vendre perquè exploten personalment la botiga, però que rebutgen un blindatge de l'activitat que pugui perpetuar negocis sense futur si el pla de protecció es fes definitiu. Fins i tot els que van optar per comprar el local. Si el recurs no és acceptat per l'ajuntament, aleshores aniran per la via del contenciós administratiu, expliquen, avalats per directives europees. ≡

L'Eixample i Ciutat Vella copen la llista de protegits i de conflictes d'interessos

► Dels 389 locals comercials i restaurants blindats de moment, 251 són als districtes més cèntrics, Ciutat Vella i l'Eixample. Són també les zones amb més conflictes, ja que pel seu auge turístic els preus immobiliaris s'han disparat i l'actualització de les rendes fa insuportable la seva viabilitat futura. Els arrendataris defensen la continuïtat

d'activitats arrelades o de locals amb tradició, però els propietaris reclamen el seu dret a actualitzar (després de 20 anys d'ingressos sota mercat) les mensualitats. Opinen que aquests negocis podrien traslladar-se a zones menys cares, preservant només els seus elements físics. A risc de globalització comercial...

eP Coses de la vida **GRAN BARCELONA**

El model comercial de la capital catalana

124 LOCALS A CIUTAT VELLA

La llista de Ciutat Vella és la més nodrida, amb 124 negocis entre els quals figuren botigues centenàries com l'Óptica Cottet (foto), que ha patit reformes però manté

elements singulars, diverses cerries del Gòtic, bars com el Glaciari Mundial i Café de l'Òpera, i noms com El Ingenio, Obach, l'Herboristeria del Rei...

127 CASOS A L'EIXAMPLE

El districte alinea clàssics com els teixits Ribes i Casals (Roger de Llúria, 7), fundat el 1933, però amb aquesta seu des dels anys 50. Després de la seva reforma total va re-

cuperar columnes i portes. També hi ha el Bar Borrell, la Casa de la Estilográfica, colmadors (Múrria, Quílez, La Sierra...), Mauri, Vinçon, el Zurich, una vintena de farmàcies...

26 BOTIGUES A SANTS-MO

La centenària cistelleria Siscart (Creu Coberta, 123) és un dels locals amb més solera del districte. Altres són els cellers Quimet Quimet i Cal Pep, la ferreteria Porxas, el Forn Baltà, la matalasseria

389 negocis singulars de BCN, blindats

Entra en vigor la suspensió de llicències durant un any per evitar els canvis i actuacions sobre el patrimoni comercial històric urbà

PATRICIA CASTÁN
BARCELONA

In extremis i amb molts negocis històrics amb l'aigua al coll, l'Ajuntament de Barcelona ha llançat un salvavides a les botigues i restaurants més singulars de la ciutat. L'oxigen arriba finalment a 389 establiments seleccionats, però el blindatge els durarà de moment un any, el període durant el qual una comissió tècnica analitzarà un per un els casos per decidir quins mereixen formar part d'un pla de protecció definitiu per al comerç més emblemàtic de la ciutat. Els afortunats, els noms dels quals es van fer públics ahir a l'entrar avui en vigor la mesura, són d'ample espectre: des d'immobles centenaris amb història, fins a façanes modernistes, passant per espais menys vistosos

però amb una oferta o trajectòria intrínsecament lligada al barri on s'ubiquen. Les zones centrals de Ciutat Vella i l'Eixample copen la majoria d'aquest cens, tot i que cada districte ha aportat uns quants negocis a la complicada llista.

El pla, anunciat per l'ajuntament al febrer i ara efectiu, imposa una moratòria d'un any que impedirà que aquests casos siguin sotmesos a «transformacions o actuacions urbanístiques» per «evitar que es pugui atorgar una llicència que desmantelli o desvirtui» qualsevol d'aquests negocis. La mesura inclou tant llicències d'obra com d'activitat i dona temps a l'Administració per crear un nou règim jurídic que protegeixi no només els immobles, sinó també els seus usos.

El llistat és camp adobat per al de-

17 ESTABLIMENTS A GRÀCIA

L'armeria Alberdi (Torrent de l'Olla, 91) ha fet història al districte de Gràcia despatxant armes de tota mena des del 1906 fins al dia d'avui, de la mà dels descen-

dents del seu creador. Al districte destaquen també la pastisseria Montserrat, la farmàcia Guerra, el bar Oller, l'herboristeria Llobet, el Botafumeiro...

8 COMERÇOS A HORTA-GUINARDÓ

Fundada el 1930 com a Can Ripollet, va passar a ser el celler Massana (Horta, 1) el 1950, i des d'aleshores ha enllaçat diverses generacions. Conserva un històric rellotge

central i despatxa 1.400 litres de vi de taula a la setmana, a més d'esmorzars de foquilla. Figuren també Can Cortada i Can Travi Nou i Cereales Tarrida-Colom.

7 CASOS A NOU BARRIS

Teixits Santa Rita (Doctor Pi i Molist, 1), a la foto, es va fundar el 1959 i es distingeix a la zona pel seu tracte personalitzat al client i el seu personal especialitzat. A més d'aquest negoci amb solera, a la zo-

NTJUÏC

C. Castell 1855, les pastisseries Casa Vives i Kessler, les joieries Roé 1925 i Alter 1896, la xarcuteria Joan Vidal, el Cellar de Gelida, la camiseria Ros i fins i tot el cèlebre El Molino del Paral·lel.

NOMÉS 5 ESTABLIMENTS A LES CORTS

La breu llista del districte de les Corts compta amb una joia com la farmàcia Oller, a la plaça de la Concòrdia, oberta el 1860 i amb una dilatada història de quatre generaci-

ons darrere el taulell. No és l'únic cas, ja que a la zona hi ha una altra farmàcia a preservar, la Vallet, així com la Bodega Celso del carrer de Vallespir, entre altres.

JULIO CARBÓ / CARLOS MONTANÉS / ARXIU

27 LOCALS A SARRIÀ-SANT GERVASI

La selecció del districte alinea històriques com la pastisseria Foix de Sarrià, del 1886 i encara en mans de la mateixa família fundadora, on es conserven alguns elements

històrics. Altres locals elegits són els restaurants Can Punyetes, El Vell de Sarrià i Via Veneto, el bar Turó, la xarcuteria Tívoli, la drogueria Rovira...

bat, perquè barreja locals amb solera amb altres que han estat totalment renovats, no sempre amb fortuna. La comissió tècnica (alinejarà també afectats) creada per a l'ocasió determinarà uns filtres que suposadament deixaran fora de joc finalment gran part dels preseleccionats. En molts casos no serà fàcil valorar quins elements, sense valor patrimonial, es poden considerar preservables, sota el mantell del valor immaterial. Vicenç Gasca, president de la Fundació Barcelona Comerç, va destacar ahir que la mesura és bona per al comerç local, però que la situació és molt diferent per als que són emblemàtics pel «seu continent o pel seu contingut, o per les dues coses». En el cas que només es tracti del contingut, va matisar, es podria acceptar el trasllat de l'activitat.

Per contra, el secretari de l'Associació d'Establiments Emblemàtics de Barcelona, Josep Maria Roig, va lamentar que la llista s'hagués fet «a l'engròs», sense atendre abans els criteris de patrimoni «cultural» que el col·lectiu defensa, i fent prevaldre massa els arquitectònics. Els afectats mantenen que el que s'ha de preservar sobretot és «la filosofia del comerç» i es queixen que la llista recull immobles amb nous usos on únicament es conserva alguna plaça original.

INFORMACIÓ // De moment, els afectats (tant propietaris de l'immoble com inquilins) rebran un comunicat individual amb informació detallada i noves vies per respondre als seus dubtes. Als locals es difondrà un tríptic informatiu que ofereix fins i tot

L'associació d'afectats defensa que es preservin el patrimoni «cultural» i «la filosofia del negoci»

La Fundació BCN Comerç destaca més el pes arquitectònic i preveu poder reubicar activitats

un mediador per dialogar entre les parts i dóna opció a ajudes econòmiques per renovar la imatge exterior del negoci, conservar-ne o millorar-ne els elements històrics o patrimonials, i fins i tot canviar-ne les persianes, unes intervencions que sí que estan autoritzades durant aquest any sempre que no alterin els elements a preservar, ni la seva activitat. Assessorades per l'Institut del Paisatge Urbà, aquestes poden arribar al 40%.

Entre les intervencions de futur hi ha donar un nou impuls a la vella campanya *Guapos per sempre* i integrar la difusió del comerç emblemàtic en els programes escolars i en les noves rutes turístiques. En l'àmbit empresarial, des de Barcelona Activa s'ofereix assessoria empresarial a negocis a la picota, formació i ajuda per

buscar una reubicació si és que és necessari. La consulta personalitzada es pot fer des de l'Espai Crea, al Convent de Sant Agustí (plaça de Pons i Clerch, 2).

El final de la llei d'arrendaments urbans aquest any ha encès totes les alertes, ja que comportarà actualitzacions de lloguers que alguns inquilins no podran assumir. Però la problemàtica comercial va molt més enllà, ja que existeixen establiments comercials de propietat o bé amb rendes al dia el problema dels quals és la viabilitat o l'evolució comercial de la seva zona, tal com va informar aquest diari diumenge i dilluns passats. ≡

WWW.

Més informació, amb la llista íntegra de locals, a la web www.elperiodico.cat.

na consten com a candidats a ser preservats la ferreteria Fabra i Puig, el bar La Esquinica, Llanes Santa Eulàlia, la llibreria La Font de Mimir, la merceria Verdum i Modes Antonia.

39 LOCALS A SANT ANDREU

El bar Versailles (Gran de Sant Andreu, 255) és arxiconegut després de 85 anys d'història i una sonada reforma que va intentar preservar alguns dels seus elements

arquitectònics i va afegir una sala de concerts on abans hi va haver un refugi de guerra. Al districte hi figuren, a més, els antics magatzems El Siglo i la farmàcia Viñas.

9 BOTIGUES AL DISTRICTE DE SANT MARTÍ

L'orxateria El tíó Che (rambla del Poblenou, 46) ja és llegenda a Barcelona. Va complir un segle fa un parell d'anys, encara que la seva actual ubicació data de 1933,

amb la quarta generació d'orxaters Iborra encara innovant. a la zona es mantenen la farmàcia Almirall, la Licorera del Poblenou, Pesca Salada J. Sendra...

eP Tema del dia

La llei més prorrogada

Pàgines 2 a 4

Àncora y Delfín ►► L'antic local de la llibreria de la Diagonal encara està per llogar.**Salvador Serra** ►► La botiga del passeig de Gràcia va tancar però el negoci segueix.**La Palma** ►► L'antic bar del carrer de l'Espaseria del Born va deixar d'existir la setmana passada.**Bar Pastis** ►► L'emblemàtic local de Santa Mònica es planteja tancar.

PATRIMONI ECONÒMIC I SENTIMENTAL DE LA CIUTAT

La fi del lloguer antic amenaça de mort botigues emblemàtiques de BCN

La LAU amenaça comerços de zones cèntriques on no s'ha aconseguit renegociar els contractes

Centenars de venedors de barri han actualitzat condicions o es reubiquen en locals més barats

PATRICIA CASTÁN / CRISTINA SAVALL
BARCELONA

La sort estava tirada fa gairebé dues dècades: renegociar, mudar-se o abaixar la persiana per sempre. Però el tic-tac del compte enrere per la fi dels lloguers antics (desembre del 2014) ressona amb força per a comerços barcelonins que encara no han trobat una sortida. Els amenaçats de mort es caracteritzen per tenir una ubicació cèntrica i cobejada, o per tractar-se d'establiments emblemàtics, de difícil trasllat. Per contra, en el comerç de barri la majoria

dels arrendataris han aconseguit actualitzar els contractes, paradoxalment amb l'ajuda final de la crisi, que els últims anys ha servit a molts per pactar amb la propietat preus més baixos que abans de la punxada immobiliària, o bé per reubicar la seva botiga en un local amb condicions més avantatjoses.

La llei d'arrendaments urbans extingirà les rendes antigues en menys d'un any i mig. En aquesta recta final, el comerç de Barcelona dibuixa dos escenaris ben diferenciats. Si fa uns anys es va calcular que el 60% dels locals comercials eren de

lloguer, i un 15% d'aquests estaven afectats per aquesta llei, en l'actualitat un 90% dels casos s'han resolt, explica el secretari general de la Confederació de Comerç de Catalunya, Miquel Àngel Fraile. Amb més o menys antelació, els afectats han pactat l'actualització progressiva de les rendes o la seva marxa, ja fos per reubicar-se en un emplaçament més econòmic, o fins i tot per jubilar-se si no hi havia relleu generacional. Vicenç Gasca, president de la Fundació Barcelona Comerç puntualitza que els tancaments provocats per la crisi han possibilitat més ofer-

ta de locals buits i per tant més opcions de trasllat. No obstant, alguns arriben al final del termini sense haver aconseguit pactar una solució. O resignats a tancar.

APREU D'OR // «En algunes zones és impossible negociar», assumeix Fraile. Són àrees cèntriques, on la crisi no afecta els preus del lloguer i les multinacionals estan disposades a llançar el llau a qualsevol preu. «Hi ha casos en què el lloguer es multiplicaria per 10 o 20, possibilitat inassumible per a aquest comerciant», detalla. Des de la visió del propietari,

i després d'anys percebent una renda molt per sota de mercat, s'imposen els contractes al millor postor. Una situació que ha generat un llarg degoteig de tancaments de botigues històriques, sobretot a Ciutat Vella.

Si no hi ha acord final, aquest segon escenari de contractes a punt d'extingir-se pot posar contra la paret diverses botigues de prestigi i llarga trajectòria del Portal de l'Àngel i del passeig de Gràcia, entre altres enclavaments. I també desenes de comerços històrics. De les 400 botigues singulars de la ciutat, recoll-

DIVERSOS
FRONTS
OBERTS

1 El comerç pateix una doble crisi: de persianes abaixades en zones secundàries i de vendes.

2 L'ampliació d'horaris divideix el comerç. El tradicional sols accepta guanyar dos diumenges oberts.

3 BCN ha encarregat un estudi sobre l'impacte d'obrir més dies, a petició dels eixos més cèntrics.

Joieria Ferrándiz >> La botiga del carrer Consell de Cent abaixarà la persiana el 18 de juliol.

Etnomusic >> El local de la botiga de discos de música ètnica acaba de ser traspassat.

des en un estudi, n'hi ha unes 110 de centenàries o especialment emblemàtiques. Una tercera part no tenen el contracte actualitzat i necessiten una negociació urgent, que en molts casos serà difícil.

LLISTANEGRA / El llistat inclou establiments molt estimats pels barcelonins, i que solen aparèixer a l'agència: pastisseria La Colmena (plaça de l'Àngel), Cereria Codina (carrer del Bisbe), El Indio -de l'any 1870- (Carme, 25), Comercial de Guarnicioneria -1910- (passeig de Picasso), El Muy Buenas (Carme, 63), Granja Viader -1870- (Xucà, 4), Herbolari Llansà (Elisabets, 8), Herbolari del Rei (Carrer del Vidre, al costat de la plaça Reial), Palació del Juguete -1936- (carrer dels Arcs, 8), Torrons La Campana -1890- (Princesa, 36), Utensilios de pesca Calió (plaça de les Olles, 9), Filatèlia Majó -1919- (Pelai, 1), Casa Gallofré (Manso, 68), Mantequeria Ravell (Aragó, 313), Quilez -1908- (rambla Catalunya, 63), Queviures Serra (Girona, 13), Farmàcia Galup -1927- (Pau Claris, 87), Lampisteria Espuñes -1939- (Muntaner, 168), i la ferreteria Ràfols -1918- (ronda de Sant Pere). Riera Belles Arts es traslladarà

les lleis

ÚLTIM TERMINI: DESEMBRE 2014

PRÒRROGA DE 20 ANYS

La llei d'arrendaments urbans (LAU) vigent té com a referència les lleis del 1964 i el 1994. Aquesta última va completar el marc regulador iniciat el 1985 amb el conegut com a **decret Boyer**, que suprimia la congelació dels lloguers i la pròrroga forçosa, i deixava a les parts la negociació -amb límits- de les rendes i els terminis. Els dubtes sobre la pròrroga en lloguers antics de locals comercials els va resoldre el Tribunal Suprem fixant com a límit el desembre del 2014.

NEGOCIAR O TANCAR

Els comerços que regeixen el seu lloguer pel model antic tenen 18 mesos per negociar amb els propietaris l'actualització de la renda, la jubilació o l'abandonament.

aprofitant l'oferta de locals per llogar a causa de la crisi. Les cèntriques Llibreria Canuda i Fargas Xocotaleria 1827 (Del Pi) ja han estat avisades pels propietaris que no renovaran el contracte. Totes dues estan en zones cobejades, de vianants i turístiques. Per la mateixa raó, Numismàtica Monge (Boters, 2) tanca a finals d'any.

Davant d'aquesta situació, l'Associació d'Establiments Emblemàtics de Barcelona ha presentat un informe a l'ajuntament perquè protegeixi les botigues centenàries. «Però més enllà del 2014», especifica el secretari de l'associació, Josep Maria Roig, tercera generació de la família que regenta la pastisseria La Colmena. La proposta s'empara en les normatives italiana i francesa, que determinen que hi ha locals que per la seva antiguitat, decoració i oficis tradicionals mereixen protecció. «Volem evitar més desaparicions, sigui per finalització de contracte, defunció o jubilació, per una normativa específica», exposa Roig. L'ajuntament assegura que planeja una mesura municipal de protecció, dins del pla d'impuls al sector, però encara sense data d'aplicació. I primer haurà de decidir «què s'ha de preservar». ≡

ESTABLIMENTS DESAPAREGUTS

En perill d'extinció

En pocs mesos han tancat carismàtics locals que formaven part del paisatge urbà

C.S.
BARCELONA

L'obituari de carismàtiques botigues de Barcelona que han tancat en els últims mesos és alarmant. La crisi econòmica, la dura competència amb les grans marques, el canvi generacional, les vendes per internet i la pròxima extinció el 2014 del lloguer de renda antiga posen a la corda fluixa la subsistència d'establiments que des de fa dècades formen part del paisatge urbà.

La Palma, el bar amb taules de marbre al costat de Santa Maria del Mar; l'emblemàtica joieria Ferrándiz, de Consell de Cent; Discos Gong; la Granja La Catalana; els restaurants Comodoro i Orígens, d'Enric Granados; la Casa del Llibre de la Rambla; Happy Books de Pelai; la històrica llibreria Ancora y Delfín; la botiga de fotografia Salvador Serra, al passeig de Gràcia 22; Etnomusic de Bonsuccés, i Calçats Artesanals Solé (1926), del carrer Ample són alguns establiments que ja han abaixat les persianes o ho faran aviat, bé per cessament del negoci o per trasllat.

Entre els que ho faran ben aviat hi ha la històrica joieria Ferrándiz, que fins al 18 de juliol liquida existències, o el bar Pastís, fundat el 1947, el propietari del qual, José Àngel de la Villa, es planteja deixar Barcelona el 2014 alarmat per la inseguretat del final de la Rambla, a prop del seu geniu local al carrer de Santa Mònica, on s'escolta Édith Piaf.

«En quatre paraules: ens han llançat al carrer. Vam rebre un burofax dels actuals propietaris de l'edifici que deia que havíem de deixar el local el 30 de juny. No hi havia cap opció de negociar», explica Santi Cáncer, antic propietari del bar La Palma, que regentava des de feia 34 anys en règim de subarrendament. «Pràcticament no hi havia contracte, ens unia respecte i confiança mútua amb els antics propietaris», explica. El bar era elogiat per les seves carns fredes, com el llom amb prunes, els seus formatges i la selecció de whiskies. «Locals com el meu estan en perill d'extinció. El Born s'ha convertit en el barri de la sangria i la caipirinha en terrasses».

El joier, rellotger i gemmòleg Pere Ferrándiz va morir el setem-

bre de l'any passat. La seva viuda, Carme Picó, ha decidit tancar la botiga. «El era l'essència, l'ànima del taller i d'aquesta botiga més de creació que de compra i venda. La seva il·lusió era que hagués passat a una segona generació, però els nostres fills han emprès camins diferents», explica Picó. Les circumstàncies actuals tampoc afavoreixen a la joieria d'autor. «Es vesteix d'una altra manera. Imperen altres ideals en el lluïment personal i en les inversions. El moment actual no ens permet tirar endavant. Avui es regalen més viatges que joies artesanals», diu. Una de les seves filles, la cineasta Elisenda Ferrándiz, explica que una senyora va entrar a la botiga per ensenyar-los l'anell que s'havia comprat allà amb el seu primer sou. «Els clients acaben sent amics».

Han abaixat la persiana La Palma, Etnomusic, Discos Gong i la llibreria Ancora y Delfín

Ben aviat deixarà d'existir la joieria Ferrándiz i l'amo del Pastís es planteja tancar

Ancora y Delfín va tancar el 2012. A Diagonal 564 encara hi penja el cartell de «es lloga». L'establiment inaugurat el 1956 s'ha vist afectat pels canvis soferts en el sector i el model de negoci. Eulàlia Teixidor, la propietària, va donar el rètol de l'entrada realitzat el 1950 per l'interiorista alemany Erwin Bechtold al fons patrimonial del Gabinet d'Arts Gràfiques. «És un exponent més de l'efecte voraç que exerceixen sobre el mercat les grans superfícies que, juntament amb l'impacte sobre el món cultural de les noves tecnologies, han condemnat aquests negocis a la desaparició», argumenta Miquel Barcelonata, autor del blog *Barcelona Desapareguda*. ≡

La llei més prorrogada ► La LAU es remunta als anys 40

Pàgines 2 a 4 ◀◀◀

Vint anys, o més

El final del lloguer reduït el 31 de desembre del 2014 es coneix des del text promulgat l'any 1994 ≡ **Bona part dels comerços** històrics ja han actualitzat els seus contractes

► **Compte enrere** ► La xocolateria Fargas, que haurà de tancar a finals del 2014, al no haver aconseguit renegociar el seu contracte antic.

JOSEP-MARIA URETA
BARCELONAA

Si és vàlid el vell aforisme que «no hi ha millor llei que la llei vella» la llei d'arrendaments urbans (LAU) espanyola hauria de constar a tots els llibres de text com un dels grans textos jurídics de tota la legislació espanyola. Tot i que si la proposta es fes per votació, el més probable és que els detractors fossin més que els favorables al contingut d'aquesta llei, sobretot als seus efectes no desitjats.

Les rendes de lloguer congelades i la prorroga forçosa dels contractes enfonsa les seves arrels ni més ni menys que en les lleis franquistes de la postguerra. Quan desaparegui el seu últim vestigi més emblemàtic, la prorroga forçosa, el 31 de desembre del 2014, hauran passat gairebé 70 anys des que el 1946 es van dictar les primeres lleis de lloguer a Espanya. El seu

objectiu semblava que era, en un país devastat i empobrit, mantenir els lloguers baixos per afavorir els inquilins. A Catalunya, va semblar ideal per mantenir salaris baixos de la immigració necessària per posar en marxa les fàbriques i el desenvolupament. L'objectiu era la vivenda, però des de sempre els locals comercials han seguit els mateixos avatars en els règims de lloguer.

Desapareguda la necessitat, ¿per què es va mantenir una política que feia poc atractiu el lloguer? Segons asseguren especialistes en la història de la vivenda espanyola com és ara Ramón Bertrán, aquesta política «tenia per objectiu afavorir alhora constructors, bancs i especuladors del sòl». El principi el va consagrar la llei del 1964, any en què es va promulgar el text els efectes del qual han arribat fins als nostres dies. El règim de subrogacions d'aquella llei seguia sent favorable als lloga-

La congelació de lloguers la va iniciar el franquisme als anys 40 per contenir salaris

El Tribunal Suprem va fixar l'últim termini de prorroga forçosa el 1994

ters davant els propietaris.

El model va generar una imatge distorsionada però molt arrelada en l'ànim popular: l'arrendatari era de recursos modestos i l'arrendador un potentat. No sempre era així i al centre urbà de Barcelona bé que es va notar amb el deteriorament de centenars d'edificis de l'Eixample i al casc antic més comercial. El propietari no tenia cap incentiu per condicionar pisos o locals.

Per trencar amb aquell esquema, el primer Govern del PSOE, amb el ministre d'Economia, Miguel Boyer al capdavant, va dictar el determinant decret llei de l'abril del 1985, conegut com a decret Boyer de liberalització de l'economia. El front dels lloguers es va significar amb la llibertat per pactar la durada del contracte i la supressió de la prorroga forçosa. Finalment, la llei de la qual l'any que ve es compleix un dels seus terminis, va ser la del 1994, en

què es donava a més a més tractament diferenciàl al règim de lloguer dels locals comercials. Una sentència posterior del Tribunal Suprem va ser la que va fixar com a últim termini de 20 anys de prorroga forçosa per als lloguers de renda antiga (anterior al 1985) a finals de l'any que ve.

De la informació coneguda fins avui sobre establiments emblemàtics, es calcula que les botigues centenàries en perill són més d'una trentena, que poden tenir difícil viabilitat amb rendes de lloguer actualitzades. La seva desaparició o conversió en altres activitats dins del sector comercial depèn de la negociació entre arrendador i arrendatari.

Davant el risc de desaparició, el vicepresident de la fundació Barcelona Comerç, Salvador Albuixech, ha proposat seny: «Han

El sector no és gaire partidari d'ajudes al lloguer per a les botigues emblemàtiques

tingut 20 anys per negociar». El sector no és gaire partidari de subvencions públiques al lloguer per a alguna de les botigues emblemàtiques. De l'estudi que obra en poder de l'ajuntament i que encara no és oficial se'n desprèn que els suports seran els adequats d'una administració pública: promoció turística i assessorament per a activitats complementàries (tallers) o de suport jurídic.

S'ha d'afegir que bona part del sector comercial sí que ha aprofitat els 20 anys concedits el 1994. És el cas, per exemple, de Quim Conesa, segona generació de la reconeguda papereria i objectes de regal Conesa del carrer de Petritxol. En renda antiga pagaven un lloguer d'unes 300 pessetes. A finals dels anys 90, van acordar amb la propietat el relleu en la titularitat del local de tres pisos, amb un acord a llarg termini de l'increment de les rendes. «Vam tenir l'encert de saber que hi hauria continuïtat familiar en el negoci i el propietari es va avenir a reglar l'augment de rendes», explica Conesa, que conclou: «Ara paguem menys que no pas si hi hagués actualització total, però hem assegurat la transició pagant durant més anys». ≡

Nou Canal Finanzas Personales

Millora la teva economia. Compara i tria entre més de 2.000 productes financers

finanzas-personales.elperiodico.com

Préstecs

Hipoteques

Comptes

Targetes

Dipòsits

Pagars

En col·laboració
Bankimia

el Periódico
Per a gent compromesa

PATRIMONI DE LA CAPITAL CATALANA

Barcelona busca com protegir les seves botigues amb solera

► **S'actualitzarà l'ordenança de patrimoni per consens polític**

► **L'objectiu és evitar que l'aplicació de la LAU danyi comerços emblemàtics**

|| **CRISTINA SAVALL**
BARCELONA

El paisatge urbà de la Barcelona centenària està amenaçat amb l'aplicació de la llei d'arrendaments urbans (LAU), que eliminarà les rendes antigues el 2014. Davant d'aquesta situació, l'ajuntament va aprovar per unanimitat, dilluns durant la Comissió d'Hàbitat Urbà, que siguin protegides les botigues catalogades com a emblemàtiques, aquells establiments que, com la Granja Viader, el Rey de la Magia, la pastisseria La Colmena, el bar Marsella i el colmado Quílez, han sabut conservar al llarg de dècades la seva personalitat original, la seva activitat i els seus distintius arquitectònics.

Per fer-ho s'actualitzarà l'ordenança de patrimoni, una normativa que es remunta a la llei del sòl de 1956, on es fixava que els municipis havien d'aprovar uns llistats o catàlegs d'edificis que a causa dels seus valors artístics, històrics, arqueològics, típics o tradicionals no podien ser enderrocats. L'actual revisió ha estat proposada per Jordi Portabella (ERC), líder d'UpB a l'ajuntament, que després de presentar-la a la comissió va rebre el suport de tots els partits.

NOVA QUALIFICACIÓ // L'aplicació de la LAU en els comerços significarà l'extinció de les rendes antigues. Això afectarà molts locals històrics, tal com va avançar aquest diari dilluns passat, que podrien veure multiplicat el lloguer per 10 o fins i tot per 20. La proposició explicita que es dugui a terme una «revisió i una actualització» de l'ordenança per incloure-hi la nova qualificació de béns culturals de caràcter històric i etnològic, «com a patrimoni moble, immoble i immaterial, que permeti desenvolupar polítiques de protecció de comerços i botigues de Barcelona», va argumentar Portabella, per a qui l'entrada en vigor de la LAU no només tindrà efectes en l'activitat econòmica, sinó també en el caràcter de la ciutat, «en tot allò que l'ha distingit».

En un comunicat, ERC recorda que fa més d'un any Paisatge Urbà va comptabilitzar els comerços de més de 100 anys, i els de més de 50 anys identificant 108 establiments emblemàtics i 164 destacats. Tal com

► Interior de l'antiga Granja Viader, al carrer de Xuclà, a prop del mercat de la Boqueria.

► El colmado Quílez, a la cruïlla del carrer d'Aragó i la rambla de Catalunya, la setmana passada.

referents **AMB LA MIRADA A EUROPA**

EL CAS DE PARÍS

► **L'Associació d'Establiments Emblemàtics ha presentat a l'ajuntament una proposta semblant a la que ja existeix a París o a Roma, ciutats que han optat per catalogar botigues emblemàtiques com a béns culturals protegits.**

EL FACTOR DE L'ANTIGUITAT

► **La protecció de botigues en aquestes ciutats es basa sobretot en l'antiguitat i es valora el llarg període de temps que el comerç fa que funciona. A París hi ha 125**

comerços classificats com a monuments històrics, a més de diversos hotels. Aquesta classificació permet accedir a ajudes per a les seves activitats i per a la restauració de l'establiment.

EL CENTRE HISTÒRIC

► **La normativa de Roma especifica que preservar les botigues centenàries evita la degradació i la manipulació del seu centre històric, afectat per la penetració de grups financers amb grans marques.**

es va acordar a la Comissió d'Economia, Empresa i Ocupació al maig, s'elaborarà una anàlisi del nombre de comerços afectats per la LAU i s'estudiaran mesures per evitar tants tancaments.

El govern municipal va acceptar preparar un pla de protecció del patrimoni comercial històric per preservar la identitat del paisatge urbà, així com també la qualitat de vida als centres històrics. Amb la proposició es fa un pas més per blindar la protecció d'aquests comerços de renda antiga, molts dels quals tenen un caràcter singular. Mantenir aquestes activitats tradicionals és una «garantia per evitar la degradació, despersonalització i banalització de l'espai urbà», s'afirma. ≡

EXPANSIÓ EMPRESARIAL

El centre del pernil de la Rambla serà audiovisual

|| **PIERA CARCHEDI**
BARCELONA

El gran espai de divulgació del pernil que s'obrirà a la Rambla al novembre, tal com va avançar aquest diari el dia 10, i que potenciarà i diversificarà l'artèria, s'inscriu en l'inici d'una forta expansió dels comerços d'aquest producte de l'empresari català Enrique Tomás. El singular centre, de 2.140 metres quadrats en tres plantes situades on hi havia la Casa del Llibre, es va presentar ahir en l'estrena d'una altra botiga a la plaça de la Bonanova.

«El pernil és molt més que un producte», va dir Tomás. «Volem que amb un recorregut audiovisual la gent compregui i vegi tot el procés, per provar-lo, interpretar-ne els sabors i distingir el que val», va afegir.

Tomás, que ja té una trajectòria de 30 anys, preveu expandir la seva xarxa duplicant aquest any les botigues (de 49 a 80) i sobretot internacionalitzant la seva marca. Al setembre debutarà a Londres, amb la previsió de replicar posteriorment el model en més de 20 països de tot el món. ≡

COMPTES DEL 2014

Trias sondejarà el PSC per negociar els pressupostos

|| **CARLOS MÁRQUEZ DANIEL**
BARCELONA

La carta enviada divendres per Jordi Portabella a CiU, PSC i ICV-EUiA segueix el seu curs polític. A la missiva, el líder d'ERC instava a pactar els pressupostos del 2014 sense comptar amb el PP, perquè «el moment nacional i social» així ho imposa. Els comptes del 2012 es van pactar amb els conservadors, i els d'aquest any estan prorrogats, encara que les inversions s'han salvat gràcies a la corda llançada per Alberto Fernández Díaz.

Portabella i Xavier Trias es van reunir ahir una hora per abordar el tema. L'ecosocialista Ricard Gomà ja va rebutjar gentilment la proposta dilluns, assegurant que no vol ser còmplice d'una política de retallades. Queda la carta socialista. L'alcalde trucarà a Jordi Martí per sondejar-lo. Al PSC hi ha predisposició, però tenen dos problemes. Un, que en el passat, diuen, s'han sentit enganyats; i dos, que aplanar el camí a CiU amb unes primàries a mitjans del 2014 seria un suïcidi. ≡

eP Coses de la vida GRAN BARCELONA

Acords de les comissions de plenari de l'ajuntament

<<<

BCN llança un pla contra el degoteig de tancaments de comerços històrics

L'ajuntament congelarà les llicències d'obres i d'activitat d'aquests locals per protegir-los

La mesura, d'urgència arran del final de la moratòria de la llei de lloguers aquest 2014, s'aplicarà al març

EL PERIÓDICO
BARCELONA

L'Ajuntament de Barcelona va presentar ahir un pla específic per a la protecció i promoció dels establiments emblemàtics de la ciutat, arran de l'incessant degoteig dels últims mesos de tancaments i d'anuncis de tancaments de botigues centenàries arrelades al paisatge urbà de la ciutat, una plaga més que anunciada. El 2014 estava assenyalat amb llums vermells de neó als calendaris dels grans propietaris de locals cèntrics amb lloguers antics, perquè representava el final de la llarga moratòria de la llei d'arrendaments urbans (LAU).

La iniciativa presentada ahir a la Comissió d'Economia de l'ajuntament és, segons el regidor Raimon Blasi, un «punt de partida per establir una sèrie d'actuacions que contribueixin a mantenir un patrimoni comercial d'establiments singulars i de qualitat».

La mesura presentada ahir en la comissió d'Economia—que només va aconseguir el vot d'UxB— presenta tres actuacions d'urgència: crear una relació única d'establiments emblemàtics, suspendre llicències d'obres i activitat en aquests establiments i posar-se en contacte amb tots els comerços que formin part d'aquesta llista per comunicar-los la mesura. El primer punt, la base de la resta, no és intranscendent, ja que actualment hi ha una infinitat de llistes i llistats.

LLISTA // Es tracta d'unificar-los i fer una sola llista, ara exhaustiva. Partint d'aquí, es tramitarà la suspensió de llicències que congela les transformacions o actuacions urbanístiques sobre els comerços per evitar que es pugui atorgar un permís que «desmantelli o desvirtui» qualsevol d'aquests establiments —una sucursal d'una cadena d'hamburgueseries o de moda més o menys de *low cost* allà on abans hi havia una llibreria o una farmàcia centenàries.

Per desplegar aquest pla d'urgència —que segons molts comerciants arriba tard, massa tard—, el mes de març vinent es crearà una comissió tècnica que tindrà diverses funcions: establir la gens fàcil barrera entre què és i què no és un comerç emblemàtic; analitzar i proposar la protecció dels diferents establiments en funció dels graus de protecció que prèviament s'hauran determinat.

Tota l'oposició va coincidir a criticar que el govern municipal ha-

ARXIU / JOSEP GARCÍA

►► Xocolateria Fargas, al carrer del Pi, un dels establiments amenaçats de tancament pel final de la moratòria de la LAU, l'estiu passat.

gi trigat tant a afrontar el problema i que s'anuncii la mesura urgent de suspendre les llicències un mes abans de fer-la efectiva, perquè dona temps perquè se sol·licitin i es concedeixin llicències d'obres en aquest termini. També van coincidir a considerar insuficients les mesures empresarials i fiscals proposades pel govern, gran part de les quals concreten per al comerç emblemàtic les que ja s'ofereixen al comerç barceloní.

ENQUESTA DETALLADA // L'ajuntament realitzarà en el marc d'aquesta mesura una enquesta detallada a tots els establiments relacionats com a emblemàtics, que s'elevan a 272, la meitat dels quals són comerços, segons les dades del 2012. Aquesta enquesta actualitzarà les dades que es posseeixen de la seva relació contractual amb els propietaris, perspectives de futur del negoci i expectatives de successió del titular per prioritzar en el temps els destinataris de les actuacions d'aquesta mesura d'urgència. ≡

CiU i PP fan el primer pas per a la concessió de pàrquings

● L'aliança permetrà crear l'empresa publicoprivada BAMSA

EL PERIÓDICO
BARCELONA

Tal com ja va avançar a principis de setmana el líder del PP, Alberto Fernández Díaz, l'ajuntament va col·locar ahir la primera pedra oficial per a la creació de l'empresa publicoprivada BAMSA, que s'encarregarà d'explotar els 26 aparcaments més rendibles de Barcelona. Va ser en la comissió d'Economia, en un debat que no va generar res de nou al marge del «sí crític» que Jordi Portabella (ERC) va brindar al govern, que veu com un dels seus projectes més importants

del mandat arrenca amb el suport virtual de 25 dels 41 regidors que formen el ple municipal.

Sònia Recasens, segona tinenta d'alcalde, va defensar aferrissadament el pla davant els atacs del PSC i ICV-EUiA, que van insistir que el que hi ha a sobre de la taula «és la privatització dels millors pàrquings de la capital catalana». La regidora d'Unió va rebutjar de ple l'acusació d'improvisació, i va recordar que va ser en el mandat anterior quan sí que es va produir una privatització en tota regla amb la venda del 85% de les accions de Serveis Funeraris que estaven en mans del consistori.

El socialista David Escudé va considerar «impresentable i inadmissible» l'operació, i va qualificar de «populisme absolut barrejar la venda pública» en aquest projecte.

El jove regidor es referia al mínim de 100 milions que l'ajuntament cobrarà a l'empresa que es quedi, via concurs, amb el 60% de la nova societat. Aquests diners serviran per crear 1.000 nous pisos socials. «És indecent que es jugui amb els sentiments de les persones», li va dir a Recasens.

PLE FINAL // Javier Mulleras (PP) va recordar els 42 treballadors de BSM afectats per aquest projecte —15 dels aparcaments formen part de la xarxa pública—, i va avançar que el seu partit pressionarà «perquè l'impacte sigui el mínim possible». El debat es trasllada ara al ple del 28 de febrer, on previsiblement es repetiran els mateixos arguments que ahir. És probable que a l'octubre ja hi hagi guanyador, i són molts els que donen Saba com a vencedor. ≡

eP Coses de la vida GRAN BARCELONA

Sector econòmic en transformació

La protecció del comerç provoca una pugna legal

Els gestors de finques veuen il·lícit limitar l'activitat de les 389 botigues

Alguns inquilins ajornen negociar a l'espera d'ajudes municipals

PATRICIA CASTÁN // MARINA MUÑOZ
BARCELONA

La suspensió de llicències per protegir 389 negocis considerats singulars a la ciutat no ha aconseguit un complet efecte balsàmic en el sector. A les crítiques d'alguns comerciants que discrepen sobre els criteris arquitectònics o històrics que primen sobre els elegits, se sumen les de propietaris d'immobles que es consideren ofesos després d'haver esperat durant anys l'actualització de velles rendes. El Col·legi d'Administradors de Finques de Barcelona i Lleida va expressar ahir als responsables municipals de Comerç el seu rebuig a una mesura que consideren «il·legal i discriminatòria». Afegeixen que algunes negociacions per actualitzar lloguers s'han paralitzat perquè els arrendataris esperen ajudes del pla municipal, i que per a molts pot suposar el tancament temporal sense relleu de l'activitat.

La moratòria d'un any en les llicències d'obres i activitat de les 389 botigues i restaurants, que va entrar en vigor la setmana passada, forma part d'un pla de protecció del comerç emblemàtic, amenaçat en alguns casos per la Llei d'Arrendaments Urbans (LAU), que eliminarà les rendes antigues a partir del 31 de desembre que ve i que amenaça sobretot les situades en emplaçaments molt desitjats. Enrique Vendrell, president del col·legi professional, explica que recolzen la protecció dels elements patrimonials i arquitectònics del comerç històric, però que discrepen totalment de la prohibició de noves llicències d'activitat.

«Més del 85% de negocis de la ciutat han posat els seus lloguers al dia o s'han reubicat i la moratòria només beneficia el que ha esperat a l'últim moment», argumenta. Al marge del suposat greuge comparatiu, els professionals mantenen que vulnera normatives europees sobre competència i comerç, i per això in-

formaran els propietaris afectats de l'opció d'emprendre mesures legals.

El col·lectiu defensa que moltes de les rendes en discussió estan completament desfasades i els propietaris tenen dret a posar-les al dia de forma que «sigui rendible». Vendrell assenyala que alguns administradors han vist paralitzades les negociacions de renovació perquè l'inquilí se sent blindat i creu que pot aspirar a millors condicions quan l'ajuntament elabori el seu pla final de protecció al llarg d'aquest any.

Com a complicació afegida, destaca que la mateixa LAU disposa que si es permet una única activitat (com diu la moratòria) en un local, l'inquilí sortint ha de ser recompensat amb una indemnització de 18 mesos de lloguer, «cosa que forçarà molts propietaris a optar per tenir el local buit durant mesos abans de tornar-lo a llogar».

DISPARITAT // Davant la falta de xifres oficials sobre la situació legal dels afectats, EL PERIÓDICO ha sondejat mig centenar de casos, gairebé tots integrats en l'Associació d'Establiments Emblemàtics de Barcelona, amb el resultat que la meitat encara no han solucionat la situació. «Però no tots els lloguers s'acaben de desembre del 2014, hi ha excepcions: alguns, fins al 2019; altres fins que es jubilin o morin», emfatitza Josep Maria Roig, el seu secretari, i propietari de la pastisseria La Colmena, afectada.

«Hi ha pressió de les grans marques, amb les quals no podem competir, per apoderar-se del centre comercial i històric», denuncia Roig, que espera que amb la congelació de llicències i la conservació de l'activitat s'estabilitzi la demanda.

Segons zones i metres, la renda antiga es mou en la majoria de casos analitzats entre els 500 i 1.000 euros mensuals, mentre que els increments sol·licitats oscil·len des del 50% fins a un 1.200%. ≡

les diferents casuístiques

JOAN PUIG

COLMADO QUÍLEZ ► RAMBLA DE CATALUNYA, 68

Negociacions lentes o inexistent

Prop del 40% de comerços emblemàtics analitzats per aquest diari estan pendants de renegociar l'arrendament dels seus locals aquest mateix any. Un futur incert que s'acosta a passos de gegant fins a la data límit per a la majoria, el 31 de desembre. Alguns, com l'Herbolari Llansà, Pesca Calicó, Lampisteria Espuñes, la Farmàcia Mas i Docampo i la Pastisseria Pujol, esperen encara una comunicació amb el propietari del local. «No hem negociat res», comenten la majoria

d'afectats.

Els que sí que fa temps que combaten per aquest tema han tingut una sort diferent: principis d'acord i renegociacions encarrilades que auguren la continuïtat, com és el cas de la Pastisseria La Colmena (amb un increment del 900%), el Colmado Múrria, El Rei de la Màgia i la Cereira Subirà; i altres que veuen impossible arribar a un pacte amb els arrendadors. Aquest és el cas del mític Colmado Quílez (foto), que va obrir les portes el 1906. «No crec que pu-

guem arribar a un acord. Ens demanen un increment d'entre el 700% i el 1.200% i ens han dit que el donaran al millor postor», assenyala el gerent, Carlos Lafuente.

Víctor Riera, de teles El Indio, diu que no pot assumir una pujada. «Segurament, desapareixerà», vaticina. La Xocolateria Fargas ja no té marge de maniobra, però les galeries comercials que ocuparan l'espai de moment només faran obres a la planta superior, ja que les botigues queden ara preservades. ≡

JOAN PUIG

RESTAURANT RENÉ ► CONSELL DE CENT, 364

Canvi d'inquilí i d'usos

L'antiga Confiteria René no va viure amenaces de la LAU, perquè el pastisser titular del negoci era el seu propietari. El negoci datava del 1892 però el propietari no va trobar relleu entre els seus sis fills, així que va optar per arrendar-lo a un empresari de restauració amb el condicionant de preservar tots els elements històrics. Així, l'ajuntament va imposar la salvaguarda de la façana (on encara posa confiteria), però l'interior també ren- deix culte al passat. Com a restau-

rant acaba de començar una nova etapa sota la batuta d'Amor Mariné. L'empresària ha renovat l'espai respectant els terres de marbre realitzats amb les taules de l'obrador, impressionants mobles de caoba i vidrieres. I explica que ha intentat que els nous elements estiguessin d'acord amb els valors de l'edifici. És un exemple de com ressuscitar un local amb èxit i sense arrasar amb la seva història. La fórmula bascula entre la tapa i la cuina tradicional de Moisès Ibarra, a preus ajustats. «A

la gent li agraden els gustos de tota la vida però amb presentació especial i per compartir», explica. A més a més de guisats amb solera i molta *delikatessen* patrí, ofereixen menú de migdia i cuina ininterrompuda que ha conquistat el client local. També s'han reinventat en usos mantenint elements centenaris, l'excamiseria Bonet (regals, a la Rambla), la farmàcia Vilardell (banc, a Pau Claris) i el Geox que relleva a Arcs el Palació del Juguete ha conservat les vitrines de l'antic local. ≡

Turistes de compres al Portal de l'Àngel, ahir, a Barcelona

nical a les zones turístiques, per poder treure més suc al desembarcament forà.

El mateix Gasca va admetre que les vendes al visitant augmenten i alhora frenen la caiguda general a la ciutat. Així, en el segon trimestre de l'any la facturació ha baixat el 3,6%, una mala xifra però que indica certa tendència al fre respecte a baixades més importants en els últims anys. Els responsables de l'estudi tenen clar que aquesta lleugera millora es nodreix dels nous compradors arribats de tot el món, ja que la venda a l'autòcton baixa més. En paral·lel, el 31% de comerços asseguren que han incrementat les seves vendes respecte a fa un any (el doble dels que ho afirmaven llavors), encara que un 49,5% segueix amb descensos.

8,1 milions en taxes

L'aportació dels que a més de comprar s'allotgen en hotels o apartaments legals s'ha traduït, a més, en 1,75 milions per a Barcelona pels primers cinc mesos de taxa turística (del novembre al març), va explicar ahir el conseller d'Empresa i Ocupació, Felip Puig. Del total de 8,1 milions recaptats a tot Catalunya, gairebé una tercera part seran per als municipis. Al ser el que més aporta, la porció de Barcelona serà d'1,75 milions –per sota de la xifra reivindicada per l'ajuntament–, que es destinaran a parts iguals a promoció turística i manteniment urbà. ≡

MÉS D'UN MILIÓ EN UN SEMESTRE

Els creueristes pugen un 15%

ARXIU / RICARD CUGAT

Dos megacreuers atracats al moll Adossat.

Un altre dels clients en auge de la ciutat són els creueristes, que aquest any recuperen el ritme després d'una lleugera caiguda conjuntural el 2012 i ja sumen més d'un milió en els sis primers mesos de l'any. Segons el Port de Barcelona, els passatgers (1.041.823) i les escales (351) han augmentat un 15% respecte a l'any passat. Un altre dels elements destacats és que el 56% d'aquests viatgers feien inici i/o final de viatge des de la capital catalana, cosa que suposa que hi passen més temps. La previsió anual és tornar a arribar als 2,6 milions de creueristes rècord del 2011.

L'increment d'aquest subsector turístic és un altre dels arguments que esgrimeixen els eixos partidaris d'obrir en festiu (de Barna Centre a passeig de Gràcia) per adaptar horaris a les noves demandes. Alguns dels vaixells més grans fan escala en diumenge.

Els viatgers per mar també creixen en el capítol dels ferris. En el primer semestre han estat més de 398.000. En concret, el mes de juny aquests viatgers van augmentar un 9%. En conjunt, ferris i creuers han generat un creixement del 9% en aquest període.

...i botigues sota amenaça

El 40,8% de negocis de lloguer estan afectats pels canvis de la LAU

P.C.
BARCELONA

Sorpresa i ensurt majúscul per al petit comerç i fins i tot per a l'Ajuntament de Barcelona. L'informe trimestral d'Esade i la Fundació Barcelona Comerç presentat ahir dona un saldo de botigues afectades pel final dels lloguers antics (desembre del 2014) molt superior a qualsevol previsió realitzada fins ara a la ciutat. Segons l'enquesta realitzada en uns 500 comerços dels eixos de districte, el 40,8% d'arrendataris estarien afectats per aquest canvi normatiu. O el que és el mateix, hauran d'ajustar les seves condicions d'arrendament abans d'un any i mig o canviar de local. O tancar.

Les xifres aportades per l'estudi queden molt per sobre dels càlculs estimats fa amb prou feines uns anys, quan es va parlar del 15% dels locals en règim de lloguer. Una quantitat que s'hauria anat rebaixant durant els últims temps, en la mesura que s'aproximaven els canvis de la LAU (lleis d'arrendaments urbans). No obstant, els autors de l'estudi d'Esade conclouen que més del 40% d'arrendataris pateixen aquesta problemàtica, mentre que en el conjunt de botigues locals la xifra seria del 35,3%.

Més alarmanant encara resulta saber que el 47,5% d'aquests afectats intentaran negociar les noves condicions, mentre que un 43% encara ni s'ho han plantejat. En canvi, un 5,5% dona per fet que canviarà d'ubicació per poder seguir amb la seva activitat, mentre que un 3,8% estudia tancar l'empresa.

Per zones, si s'ajustessin a la realitat, els números podrien suposar desenes de tancaments en els casos en què no es produeixin acords. Per exemple, en eixos com Sant Andreu

i Sant Antoni hi hauria més d'un 64% d'afectats. També superarien la meitat al Raval i a Nou Barris, i s'hi acostarien molt a Horta. A Barna Centre (l'eix a l'entorn del Portal de l'Àngel) suposarien més d'una cinquena part dels establiments.

El president de la fundació, Vicenç Gasca, va mostrar sorpresa davant els resultats i els va atribuir a possibles traspassos de negocis que hagin mantingut condicions. Com ja va avançar aquest diari la setmana

FERRAN NADEU

Interior de la històrica La Colmena, ahir.

passada, Gasca va afirmar que la re-negociació serà més fàcil als eixos de barri, ja que, a l'haver-hi locals disponibles per la crisi, els afectats podran trobar reubicacions assequibles o bé estar en condicions de pactar la continuïtat en condicions que no siguin abusives. El regidor Blasi va dir que l'ajuntament miraria de mediar en les renovacions i assessoraria afectats.

Tant ell com Josep Francesc Valls, director de l'estudi i catedràtic de màrqueting, insisteixen que arribar a acords serà especialment difícil a la zona premium (els eixos d'or), on els preus estan pels núvols i els propietaris busquen el millor postor, i en el cas de les botigues emblemàtiques i històriques del centre. ≡

eP Tema del dia

Model de ciutat a debat

Pàgines 2 a 4

MONFORTE La botiga de joguines Monforte (a dalt) va tancar per jubiliació més que per la pujada del lloguer. Això és així. Però es va posar fi a una tradició de 173 anys. Avui és una cafeteria (esquerra) sota l'espasa de Dàmocles del lloguer.

L'ALTRA CARA DE LA BARCELONA D'ÈXIT TURÍSTIC

El paisatge comercial tradicional del centre de BCN s'extingeix

La bombolla dels lloguers accelera que tanquin botigues abans del 31 de desembre

Els afectats temen que l'ajuda municipal no passi d'una protecció patrimonial

CARLES COLS
BARCELONA

El 2014 va començar amb un premonitori avançament del que seria la resta de l'any. El 5 de gener va tancar la botiga de joguines Monforte, de la plaça de Sant Josep Oriol de Barcelona. Hi era des del 1840, fet que, per situar les coses, vol dir que era més antiga que la façana de la Catedral. Des d'aquell 5 de gener, el 2014 ha estat un degoteig de males notícies. La llibreria Documenta, un referent cultural, va haver de deixar el carrer del Cardenal Cassanyes i buscar lloguers més assenyats. De la galeria Joan Prats de la Rambla de Catalunya només en queda la fusteria exterior i l'arquitectura interior, de Sert. Ara s'hi ven roba, amb un outlet al fons. La filatèlia Mongeja no es troba on tots la coneixien. La camiseria Deulofeu no sobreviurà al 2014. Tampoc la xocolateria Fargas. Tancarà El Indio, al carrer del Carme. La formatgeria Simó, del carrer Comtal, també. A aquest any li queden dos mesos. S'ha acabat el degoteig. Ara l'aixeta està oberta.

La Colmena se salva com Kyoto ho va fer de la bomba atòmica, perquè l'amo de l'immoble s'ha entendrit

Serà un sarcasme aquest paisatge de plaques a la vorera sobre botigues ja inexistents, tot un cementiri

La causa es coneix de sobres. El 31 de desembre expira la pròrroga que va concedir la llei d'arrendaments urbans del 1994 per actualitzar els contractes de lloguer de renda antiga, firmats abans del 1985. Una opció periodística aquí i ara seria redactar l'obituari de tots els que moriran en els pròxims dos mesos, però encara és aviat. Alguns sobreviuran contra pronòstic.

LLUNA DE MEL // Aquest seria el cas de la pastisseria La Colmena, una postal irremplaçable de la plaça de l'Àngel, que semblava condemnada a renèixer com a restaurant per a turistes i que s'ha salvat com Kyoto en la segona guerra mundial. Aquella ciutat anava abans que Hiroshima com a objectiu per deixar caure la bomba, però el secretari de Guerra Henry L. Stimson la va ratllar perquè hi havia passat la lluna de mel. Josep Maria Roig, propietari de La Colmena, explica que li va passar una cosa similar. L'amo de l'immoble ha acceptat reconsiderar les seves pretensions per una certa vinculació sentimental amb el negoci. És un final fe-

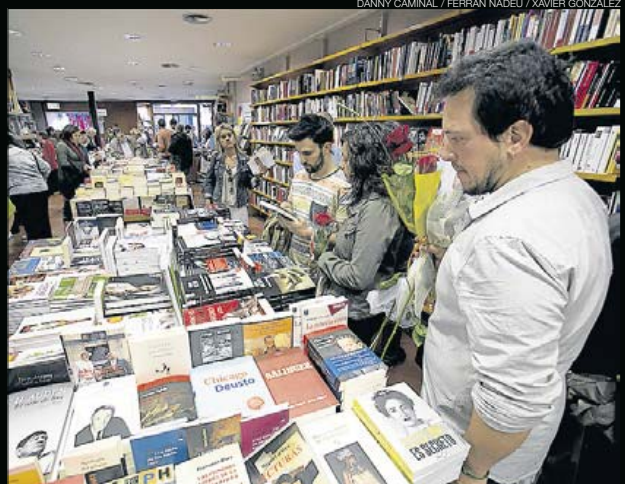

CANVI LEGAL

1 El final de la moratòria de la LAU afecta botigues amb renda antiga que encara no han renegociat

2 BCN en va fer al març una llista de 389 d'emblemàtiques, candidates a ser protegides i blindades un any

3 Dues terceres parts estan a Ciutat Vella i l'Eixample, on els preus s'han disparat aquests anys

DOCUMENTA La llibreria Documenta va fugir del carrer de Cardenal Cassanyes (a dalt) per una pujada inassumible del lloguer. Era un far cultural (ara segueix a Pau Claris, 144). A la seva antiga seu ara es venen bosses (esquerra).

Josep Maria Roig
PASTISSER

«Hem negociat un lloguer que al final ens permetrà seguir oberts al públic. Aquí treballen 12 persones»

Josep Morales
LLIBRETER

«El regidor de Comerç ens va dir que ens havíem de modernitzar, que ja no compra llibres ningú!»

liç en un districte, Ciutat Vella, on aquests dies s'ha d'anar amb tacte al preguntar quin futur li espera a una botiga o a una altra. A vegades la dependència es posa a plorar. Tal qual.

Cada cas és particular. Per exemple, el destí de la Casa de les Sabatilles, del carrer de la Llibreteria, penja d'un subapartat d'aquella llei d'arrendaments del 1994. El negoci encara va a nom de la dona que va firmar el contracte. Els clients saben que ha mort perquè quan això succeeixi, el Joan Carles, el fill, haurà d'entregar les claus al propietari de l'immoble. Diu que és una llàstima, ja que recorda que ell només ven productes fabricats aquí, res de peces manufacturades de qualsevol manera a l'Àsia.

La qüestió és que el darwinisme comercial en què es troba immersa la ciutat ha travessat fronteres, fins i tot oceans. Aquesta setmana, *The New York Times* dedicava un ampli reportatge a aquesta transformació de Barcelona, que als EUA causa estupefacció. El reportatge no descobria res que cap barceloní preocupat per aquesta problema no conegués, però incloïa un paràgraf que mereix no ser passat per alt. En aquest, el regidor de Comerç de Barcelona, Raimon Blasi, explicava que l'ajuntament no pot dir als turistes on han d'anar a comprar, que les lleis del mercat són les que són, i ho rubricava amb una confessió desconcertant, ja que esmentava el recent tancament de la llibreria Canuda i apuntava que, tot i haver-hi passat centenars de vegades per davant, mai hi havia comprat cap llibre.

Entre els establiments amenaçats d'aquí al 31 de desembre hi ha una altra llibreria, aquesta especialitzada en llibres d'art, Sant Jordi, al carrer de Ferran, els propietaris de la qual, dos Josep Morales, pare i fill, tenen una cosa per explicar sobre Blasi. També els va visitar com a regidor del ram. «Ens va dir que ens havíem de modernitzar, que això dels llibres

els efectes

RENEGOCIACIÓ ALS BARRIS

NOUS CONTRACTES

➤ A principis d'any, les patronals del comerç van xifrar al voltant del 10% o 12% la xifra de botigues afectades a Barcelona pel final de la moratòria de la LAU. Durant els últims mesos, mentre la negociació s'enquistava a les botigues més centríques i amb ubicacions més cotitzades, a la resta de barris la majoria d'afectats han aconseguit la seva continuïtat, explica Vicenç Gasca, al capdavant de la Fundació Barcelona Comerç. Ho han fet per dues vies: o bé actualitzant el seu contracte amb una moderada pujada (en zones menys demandades i amb oferta d'espais comercials buits) o traslladant-se a algun local disponible pròxim, aprofitant que amb la crisi s'ha multiplicat la rotació comercial i s'han ajustat els preus dels arrendaments.

PROPIETARIS EN GUERRA

➤ L'Associació de Propietaris de Locals de Barcelona també forma part de la comissió tècnica que està elaborant el nou pla de protecció. Accepta el blindatge dels elements valuosos arquitectònics i ornamentals, però afirma que recorrerà legalment qualsevol bloqueig de l'activitat comercial que impedeixi un canvi de negoci. Segons la seva opinió, va contra la lliure competència i perjudicaria desenes de propietats que es desvaloritzarien a l'estar-ne limitats els futurs usos. P. CASTAÑ

de paper és el passat». Els Morales van aquests dies un pèl desorientats. Pensaven que quan l'Ajuntament de Barcelona va anunciar un pla de protecció per a les botigues emblemàtiques de la ciutat contra la bombolla dels lloguers es referia a una altra cosa, no al fet que com a màxim preservaria elements decoratius de la botiga, amb independència de l'activitat a la qual es dediqui el negoci.

L'ESQUELET DE LA FILATÈLIA // De fet, aquest pot ser que sigui un dels sarcasmes en què degenerarà l'actual tancament de botigues en curs. Quedaran els esquelets del que alguna vegada va ser el centre de Barcelona. La fusteria de la filatèlia Monge es recliclarà per donar llustre al centre comercial que ocuparà la cantonada on avui encara està oberta al públic la xocolateria Fargas. Quedaran els esquelets, i també les làpides. Algunes botigues amenaçades de tancar llueixen a la vorera una placa que els reconeix la seva contribució al bon nom de la ciutat. Es van concedir a principis dels anys 90. Emporio Musical, una preciosa botiga al costat de la font de Canaletes, visita indispensable per a tot melòman, en té una. Tancarà al mes de desembre, però la placa quedarà allà a terra tan absurda com la que hi ha davant del número 72 de la Rambla. Abans allà hi havia la camiseria Bonet Hermanos. Avui s'hi venen porcellanes de gust discutible.

Aquestes plaques, en certa manera, donaran un aire de cementiri a aquest antic teixit comercial del centre de la ciutat que abans de final d'any morirà. Però el balanç de víctimes serà en realitat molt superior al nombre de làpides, perquè en tanquen bastantes d'emblemàtiques, efectivament, però també moltes altres més que no tenen aquesta etiqueta una mica arbitrària i que molts barcelonins trobaran a faltar quan vagin de passeig i diguin allò d'ioh, han tancat! ≡

Model de ciutat a debat ► L'acció municipal

Pàgines 2 a 4 ◀◀◀

Vint anys no és res i el pròxim 1 de gener els lloguers de renda antiga seran història. Potser **Miguel Boyer** es va inspirar en **Gardel** per fixar el període d'excepcionalitat per a aquests contractes que la seva llei va convertir en relíquies; en tot cas, el temps és relatiu: als propietaris l'espera se'ls deu haver fet eterna i als inquilins els deu haver passat en un tres i no res. A alguns els ha sorprès, no s'ho acaben de creure, potser van esperar una solució general impròpia en una societat de lloguers lliures.

L'actual conjuntura del mercat immobiliari, amb milers de locals per llogar i una quantitat similar en renegociacions a la baixa, sembla la millor pista d'aterratge per a l'actualització d'aquestes rendes tan privilegiades. La por al local buit pot frenar els somnis atresorats pels propietaris de recuperar immediatament el temps i els

Anàlisi

Jordi Mercader
PERIODISTA

Rendes antigues, rendes turístiques

Els plans d'usos comercials per garantir la pluralitat i la riquesa del paisatge urbà de cada barri podrien ser molt útils

diners perduts durant la llarga espera. Aquest realisme serà compartit des de l'altra perspectiva. La crisi del consum i per tant de caixa no és el millor escenari perquè el comerciant pugui fer front a la revalorització del seu lloguer, encara que hagi disfrutat per molts anys d'un marge complementari per als beneficis que alguns dels seus competidors no tenien. Aquests dos factors aconsellen una negociació

prudent, seguint l'evolució de l'IPC i probablement en la majoria dels casos ja es deu haver donat.

L'efecte distorsionador

Aquest raonament no funciona quan irromp en aquest conflicte d'interessos i drets, de sentiments comercials, familiars i tradicionals, i d'aspiracions per un paisatge urbà divers i equilibrat l'efecte distorsionador del turisme. La vocació d'aquest sector en alça, imprescindible per a Barcelona, però font de tensions i disgustos, fa preveure una predisposició a pagar preus gairebé irracionals per alguns d'aquests locals per integrarlos en l'oferta general, dominada per una tendència al luxe o a l'homologació universal de disseny i productes, que tant semblen complaure els visitants.

El problema doncs no és general sinó particular, va per barris i fins i

tot en aquests mateixos barris turístics les situacions són diverses. Tan afectats estan els propietaris dels magatzems El Indio com els del colmado de la plaça de Sant Just, un dels últims establiments d'aquestes característiques a Ciutat Vella. La singularitat arquitectònica o el disseny de l'interior pot ajudar a trobar solucions individuals, però sempre hi ha el dubte sobre què s'ha de salvar: la botiga, el comerç, l'inquilí o el propietari.

Les experiències recents en altres locals simbòlics permeten ser optimistes. Però, ¿i la resta de merceries, colmadors, tallers, tintoreries, sabateries i tota la gamma de botigues i artesans del barri? ¿Es convertiran tots aquests espais en botigues de souvenirs? No és fàcil limitar el lliure mercat sense caure en l'intervencionisme, però els plans d'usos comercials per garantir la pluralitat i la riquesa del paisatge urbà de cada barri podrien ser molt útils. ■

30 negocis tradicionals més volen entrar a la llista dels protegits

► L'oposició insta l'equip de Trias a definir ja el seu pla per a botigues emblemàtiques

► L'ajuntament estudia l'impacte de blindar també una activitat comercial

PATRICIA CASTÁN
BARCELONA

Set mesos després del blindatge d'un any dictat per l'ajuntament sobre 389 comerços emblemàtics de la ciutat –temps durant el qual s'havia de redactar un pla de protecció definitiu que havia d'estar llest aquest novembre–, l'ajuntament no té clar encara quants integraran la llista final i quin serà el grau de control. L'oposició en ple es va llaçar ahir a la jugular del regidor de Comerç, Raimon Blasi, durant la comissió d'Economia, buscant respostes urgents davant el continu degoteig de tancaments de botigues històriques o com a mínim emblemàtiques al centre de Barcelona. L'ajuntament només va concretar que més de 40 noms de la llista a estudi havien caigut pel fet de tractar-se d'hotels, i que en el dia d'avui s'hi havien presentat voluntàriament 30 candidatures més, buscant una supervivència garantida. Pel que fa estrictament a la LAU, dels 70 afectats del llistat, uns 40 encara no han resolt la seva situació.

Com ja s'havia anunciat, hi ha 18 casos més de propietaris que no volen formar part del pla, al conside-

► L'antiga galeria d'art Prats, convertida recentment en un comerç de roba, ahir.

Blasi anuncia una marxa enrere en els projectes d'ampliació d'Heron City

► El comerç s'ha convertit, com mai abans, en municipi polític. El pla per triplicar l'espai comercial del fallit Heron City li va valer ahir una altra bateria d'ofenses al regidor Blasi. Un dels arguments més encertats va ser del republicà Jordi Portabella, que el va acusar de trencar l'equilibri comercial. Va plantejar que no entenia com és que el

consistori anuncia inversions per descentralitzar el turisme i portar-lo als barris, mentre pretén canviar uns 5.800 metres quadrats inicialment destinats a usos hotelers per fer-hi més botigues. Nou Barris reclama, a més, afegir equipaments i Blasi va replicar que després de les al·legacions està previst reduir l'expectativa comercial.

rar que condicionaria el seu futur de cara a canviar usos o la seva venda. Cinc han optat per la via contenciosa administrativa.

L'ajuntament ignora quants integraran la selecció definitiva, ja que dependrà dels criteris que s'imposin. ¿S'ha de blindar una ornamentació modernista o també una història a vegades intangible però lligada al caràcter de la ciutat o d'un barri? Només hi ha unanimitat en el fet que el valor patrimonial material ha de ser salvaguardat. L'avalen el mateix Blasi, l'oposició, les patronals i fins i tot l'associació de propi-

etaris. Però el quid de la qüestió se centra en l'activitat. L'ajuntament ha encarregat un informe extern jurídic sobre l'impacte que tindria imposar blindatges als usos. Planeja el temor que podrien ploure les demandes pels perjudicis ocasionats als propietaris, així com els dubtes sobre la seva viabilitat legal.

Blasi va informar de tres reunions –iniciades al juliol– de la comissió tècnica que integra totes les parts (menys els grups de l'oposició) i de l'elaboració de fitxes detallades sobre la situació, activitat i característiques de tres quartes parts dels més de 340 comerços a estudi. Quan finalitzi l'anàlisi, es concretaran el grau de protecció i les noves regles del joc, en teoria a finals del mes que ve.

QÜESTIÓ DE MODEL // Però el regidor d'Economia va deixar entreveure una vegada i una altra la posició municipal, favorable a la protecció patrimonial, però poc paternalista pel que fa a l'activitat. «Jo no he comprat cap vestit a Deulofeu (que acaba de tancar) en 20 anys», va dir, argumentant que molts tancaments no es produeixen per la LAU, sinó «per falta de relleu generacional, per inviolabilitat econòmica o per voluntat de tancament o venda per part del seu titular».

Quan falten mesos per a les eleccions municipals, l'oposició va treure l'artilleria. Sara Jaurrieta (PSC), que va portar el tema a la comissió, el va acusar de no haver afrontat el problema en tres anys de mandat, de no seguir el model de París (amb 127 botigues catalogades, a costa d'inversió municipal) i de no dedicar el superàvit dels comptes municipals a ajudar el comerç singular. Entre d'altres, Javier Mulleras (PP) va lamentar que cada dia s'agregui la situació per falta d'iniciativa i va demanar promoció d'aquesta classe de comerços entre els barcelonins. «No es pot bonificar negocis sense viabilitat», li va replicar, convidant sense rubor els ciutadans i presents a donar exemple comprant en aquests negocis. ■

La Vanguardia

"[La solució passarà per l'urbanisme](#)". *La Vanguardia*. Viure. (4 febrer 2014), p. 5

"[Comerç, ciutat i cultura](#)". *La Vanguardia*. (8 juny 2014), p. 36

"[La protecció de les botigues singulars arriba al Parlament](#)". *La Vanguardia*. Viure. (11 febrer 2014), p. 3

"Pla municipal per a la protecció del comerç emblemàtic". *La Vanguardia*. Viure. (17 febrer 2014), [p. 1](#), [p. 2](#) i [p. 3](#)

"[Botigues històriques sense protecció](#)". *La Vanguardia*. Viure. (23 gener 2014), p. 3

"La gran amenaça". *La Vanguardia*. Viure. (24 juliol 2013), [p. 1](#) i [p. 2](#)